

**Variabilita zadržení podezřelého v prostředí
průmyslu komerční bezpečnosti**
Variability of the suspect restriction in an environment
of commercial security industry

David Juřík

Bakalářská práce
2018

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: David Juřík
Osobní číslo: A14029
Studijní program: B3902 Inženýrská informatika
Studijní obor: Bezpečnostní technologie, systémy a management
Forma studia: prezenční

Téma práce: Variabilita zadržení podezřelého v prostředí průmyslu komerční bezpečnosti

Téma anglicky: The Variability of the Detention of Suspects in the Commercial Security Industry Environment

Zásady pro vypracování:

1. Seznamte se s rozšířenými způsoby zadržení podezřelého v rámci preferovaných profesí průmyslu komerční bezpečnosti.
2. Charakterizujte smysluplné způsoby zadržení a transportu podezřelého z hlediska technického provedení, náročnosti výcviku a fyzických předpokladů.
3. U vybraných způsobů zadržení analyzujte jejich klady a negativa z hlediska společenského a právního prostředí.
4. Definujte hlavní důvody k zadržení a z toho plynoucí hrozby i rizika v prostředí průmyslu komerční bezpečnosti.
5. Navrhněte, specifikujte a zdůvodněte nejvhodnější způsoby zadržení podezřelého pro vybrané pracovní pozice v průmyslu komerční bezpečnosti.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. ASSOCIATION OF CHIEF POLICE OFFICERS. Guidance on the Safer Detention and Handling of Persons in Police Custody.2. London: National Policing Improvement Agency, 2012, 219 s.
2. ČESKÁ REPUBLIKA. Předpis č. 141/1961 Sb.: Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád). In: 141/1961. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 1961, 66/1961, číslo 141, s. 189.
3. ČESKÁ REPUBLIKA. Předpis č. 40/2009 Sb.: Zákon trestní zákoník. In: 40/2009. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2009, 11/2009, s. 159.
4. ČESKÁ REPUBLIKA. Předpis č. 89/2012 Sb.: Zákon občanský zákoník. In: 89/2012. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2012, 33/2012, s. 484. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>
5. JANČÍK, Miloslav a Jiří SVOBODA. Zadržení v podmínkách PKB z hlediska legislativy.
6. LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management IV.: teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2014, 217 - 226. ISBN 978-80-87500-57-6.
7. RŮŽIČKA, Miroslav, Jana ZEŽULOVÁ a Corrina. PETERSON. Zadržení a vazba v českém trestním procesu: střelby, přesnost střelby, účinek. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2004. Právní instituty. ISBN 80-717-9817-7.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Zdeněk Malánik

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce:

12. prosince 2017

Termín odevzdání bakalářské práce:

24. května 2018

Ve Zlíně dne 12. prosince 2017

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

Ing. Jan Valouch, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl jsem seznámen s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na způsoby, možnosti a formy zadržení podezřelého bez použití obranného prostředku. Je zde definováno právní prostředí dané problematiky, seznámení se se způsoby zadržení podezřelého v rámci preferovaných profesí průmyslu komerční bezpečnosti a jejich kombinace z hlediska chování podezřelé osoby. Jednotlivé postupy jsou demonstrovány na příkladech a je nastíněn další postup a kombinace možností zadržení, aby toto zadržení bylo co možná nejvíce variabilní. Uvedená technika, její kombinace a analogie, je vhodným vstupním materiálem pro zpracování metodiky zadržení podezřelého pracovníkem PKB a její následné aplikace do praxe.

Klíčová slova: zadržení, profesní obrana, sebeobrana, svépomoc, ostraha

ABSTRACT

The Bachelors thesis is focused on methods, possibilities and forms of restricting the suspect without using means of defence. There is defined the legal environment of given problematic, introduction to methods of restricting the suspect within preferred professions of commercial security industry and its combination based on the behaviour of the suspect. Each steps are demonstrated on examples and there is also outlined following process and combinations of possible restricting to make this restricting as variable as possible. Stated technique, its combination and analogy is a suitable input material for elaborating the methodology of restricting the suspect by a CSI worker and its following application into practice.

Keywords: restricting, professional defence, self- defence, self- help, security guard

Poděkování, motto

V první řadě bych rád poděkoval svému vedoucímu bakalářské práce, panu inženýru Zdeňku Maláníkovi, za podnětné připomínky, návrhy, konzultace, poskytnuté studijní materiály a celkový profesionální přístup k tvorbě mé bakalářské práce.

Dále bych také rád poděkoval Bc. Lukáši Bortelovi, Ing. Jiřímu Svobodovi a Ing. Filipu Miljkovičovi za poskytnutí interview, jejich podnětných návrhů, doplňujících informací a zkušeností z praxe.

Další poděkování patří Bc. Davidu Osinovi a slečně Pavlíně Kutnarové, kteří se podíleli na tvorbě a kompletaci fotodokumentace.

V neposlední řadě chci poděkovat všem členům státních i soukromých bezpečnostních složek, kteří mi poskytli názory a informace podmíněné k sepsání této práce.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ	12
1.1 §14 ZÁKONA Č. 89/2012 SB. OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU – SVÉPOMOC	13
1.1.1 Právní úprava	14
1.1.2 Problematika určování + právní opora	14
1.2 §28 ZÁKONA Č. 40/2009 SB. TRESTNÍHO ZÁKONÍKU – KRAJNÍ NOUZE	15
1.2.1 Příklady krajní nouze, porovnání škod a vysvětlení	15
1.3 §29 ZÁKONA Č. 40/2009 SB. TRESTNÍHO ZÁKONÍKU – NUTNÁ OBRANA	16
1.3.1 Příklady nutné obrany	16
1.3.2 Rozpoznávací schopnost	17
1.4 §76 Odst. 2 ZÁKONA Č. 141/1961 SB. TRESTNÍHO ŘÁDU – ZADRŽENÍ OSOBY PODEZŘELÉ.....	18
1.4.1 Osobní prohlídka	19
1.5 §150 ZÁKONA Č. 40/2009 SB. TRESTNÍHO ZÁKONÍKU – NEPOSKYTNUTÍ POMOCI.....	20
2 POPIS ZADRŽOVÁNÍ, MOŽNOSTI ZADRŽENÍ V ZÁVISLOSTI NA CHOVÁNÍ PODEZŘELÉHO (ZADRŽOVANÉ OSOBY)	22
2.1 ROZDĚLENÍ CHOVÁNÍ PODEZŘELÉHO.....	22
2.1.1 Spolupracuje a neútočí	23
2.1.2 Nespolupracuje a neútočí	24
2.1.3 Nespolupracuje a útočí	25
2.2 KOMBINACE ÚTOKŮ A ZADRŽENÍ.....	27
3 ZPŮSOBY ZADRŽENÍ	28
3.1 VÝBĚR VARIANT, UKÁZKA A REALIZACE	28
3.1.1 Bezkontaktní	28
3.1.2 S lehkým kontaktem.....	29
3.1.3 Těžká nekompromisní metoda	31
3.2 ČASTÉ CHYBY V KOMUNIKACI.....	32
4 FUNKCE PKB, KTERÉ ZADRŽUJÍ	34
4.1 BEZPEČNOSTNÍ PRACOVNÍCI ZAJIŠŤUJÍCÍ POŘÁDEK V RESTAURAČNÍCH ZAŘÍZENÍCH, PŘI ZÁBAVÁCH, V HERNÁCH	34
4.2 BEZPEČNOSTNÍ PRACOVNÍCI ZAJIŠŤUJÍCÍ POŘÁDEK NA KULTURNÍCH A SPORTOVNÍCH AKCÍCH.....	35
4.2.1 Porovnání poskytování komerčních a státních bezpečnostních služeb.....	35
4.3 DETEKTIV V OBCHODĚ NEBO V HOTELU	36
4.4 OSÁDKA ZÁSAHOVÉHO VOZIDLA.....	37
4.5 OSTATNÍ.....	37
4.5.1 Osobní strážce	37
4.5.2 Soukromý detektiv	38
4.5.3 Recepční	38

4.6	VÝCVIK (VZDĚLÁVÁNÍ) PRACOVNÍKŮ SBS	38
II	PRAKTICKÁ ČÁST	40
5	ANALÝZA VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ ODBORNÉ VEŘEJNOSTI	41
5.1	DOTAZNÍK	42
5.1.1	Charakteristika respondenta	42
5.1.1.1	Otázka č. 1: Věk	42
5.1.1.2	Otázka č. 2: Respondent	44
5.1.2	Zadržení a věci s tím spojené	45
5.1.2.1	Otázka č. 3: Setkání se zadržením	45
5.1.2.2	Otázka č. 4: Názor na legislativu	47
5.1.2.3	Otázka č. 5: Správnost standartního zadržovacího postupu	48
5.1.2.4	Otázka č. 6: Literatura	50
5.1.2.5	Schopnost zadržet podezřelou osobu	51
5.1.2.6	Množství používaných zadržovacích technik	53
5.1.2.7	Otázka č. 9 – Komplexní metoda	54
5.2	INTERVIEW	56
5.2.1	Interview 1: Problematika zadržení na sportovních a kulturních akcích	56
5.2.1.1	Interview 1: Stručná charakteristika respondenta	56
5.2.1.2	Vztah k problematice zadržení a přínosu bakalářské práce	58
5.2.2	Interview 2: Zadržení z pohledu zkušeného pracovníka	60
5.2.2.1	Charakteristika respondenta	60
5.2.2.2	Vlastní zkušenosti se zadržením a důležitost vhodné komunikace	63
5.2.3	Interview 3 – Výcvik zadržovacích metod	68
5.2.3.1	Charakteristika respondenta	68
5.2.3.2	Zkušenosti doormena, čtení neverbálních znaků	69
6	VLASTNÍ NÁVRH	73
6.1	VARIANTA 1 – PODEZŘELÝ SPOLUPRACUJE A NEÚTOČÍ	73
6.2	VARIANTA 2 – PODEZŘELÝ NESPOLUPRACUJE A NEUTOČÍ	76
6.2.1	Otočení v ramenu	76
6.2.2	Tlak na krk	77
6.2.3	Stržení zezadu	83
6.3	VARIANTA 3 – PODEZŘELÝ NESPOLUPRACUJE A ÚTOČÍ	84
6.4	ZDŮVODNĚNÍ ZVOLENÝCH VARIANT	88
	ZÁVĚR	89
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	90
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	93
	SEZNAM OBRÁZKŮ	94
	SEZNAM TABULEK	96

ÚVOD

V dnešní době je potřeba se umět bránit. Vzhledem k velkému pohybu lidí, ať už davů nebo jednotlivců, není možné spoléhat pouze na ochranu poskytovanou z rukou světské moci. Žijeme v časech neustálého pokroku, a tak jako se všechno vyvíjí kupředu, existuje i druhá strana této mince. Na jedné straně se vynalézají stále sofistikovanější systémy a metody, jak zabránit loupežím, krádežím, výtržnostem a jinému podobnému druhu násilí. Na straně druhé, zloději a násilníci v poslední době také zaznamenávají jistý progres. Jelikož dnes a denně dochází ke střetu různých kultur, ochrana svého zdraví, cti a majetku je a bude stále více aktuální.

Téma bakalářské práce jsem si vybral, protože je aktuální a myslím si, že je důležité o něm více mluvit. Kvalitní literatury k danému tématu je poměrně málo a také je těžce dostupná. Jelikož lidé v době internetu nemají zájem poznávat věci podobného charakteru, tak si mnohdy nejsou jistí, co si smí a nesmí dovolit. Mnohdy toto povědomí nemají ani zaměstnanci některých soukromých bezpečnostních služeb, a to je špatně. Proto je důležité o této problematice mluvit.

Cílem mé práce je seznámit s danou problematikou a charakterizovat smysluplné způsoby zdržení preferované v průmyslu komerční bezpečnosti (dále jen PKB). Analyzuji zde jednotlivé způsoby zadržení a definuji hlavní důvody pro zadržení podezřelého. Mým cílem je rovněž specifikovat a zdůvodnit nejvhodnější způsoby zadržení v PKB.

První kapitola vymezuje právní prostředí, které se úzce dotýká problematiky zadržování osob. Tato kapitola je důležitým bodem celé práce, neboť nám určuje, co smíme a co nemůžeme dovolit a vysvětluje některé důležité pojmy.

Ve druhé kapitole je popis zadržení v závislosti na chování podezřelého. Jsou zde vysvětleny jednotlivé situace na modelových příkladech.

Kapitola třetí se věnuje způsobům zadržení. Tyto způsoby úzce souvisí s chováním pachatele. Podle chování, nebo způsobu útoku, volíme způsob zadržení.

Čtvrtá kapitola jmenuje některé funkce PKB, které nejčastěji provádějí zadržování osob. Tyto funkce jsou seřazeny podle toho, jak často provádějí samotné zadržení.

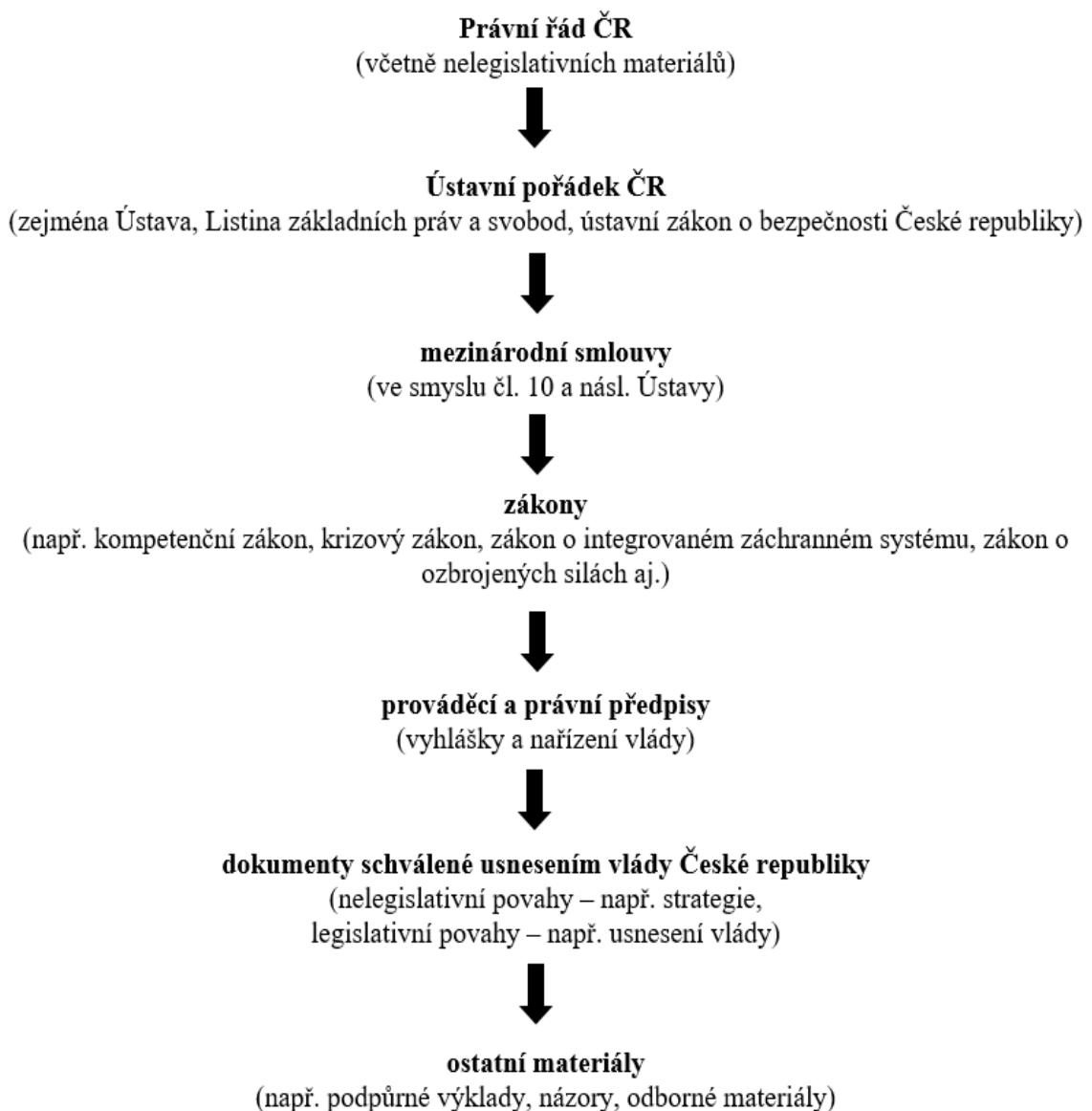
Pátá část obsahuje výsledky analýzy veřejného mínění, vyhodnocení dotazníku s komentáři u grafů k jednotlivým otázkám a stručné závěry. Dále pak trojici interview pro zkvalitnění informací a potvrzení nebo vyvrácení některých názorů.

Poslední část celé práce obsahuje návrh zadržení podezřelého. Toto zadržení je navrženo tak, aby bylo co možná nejvíce variabilní. Je zde zohledněno chování podezřelé osoby i možný neočekávaný vývoj celé situace.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ

Jakékoliv zadržování osob, jak v průmyslu komerční bezpečnosti (PKB), tak mimo něj se opírá o legislativní rámec dané země. V každém státě se rozumí zadržením osoby podezřelé něco trochu jiného. Právní řád České republiky (ČR) hledí na tento akt z několika úhlů pohledu. V této kapitole je cílem seznámit se s právním prostředím, které je úzce spjato s problematikou zadržování podezřelé osoby, tj. omezení svobody pohybu a tělesné integrity.

Obr. č. 1 – Postavení bezpečnostní legislativy v právním řádu České republiky

[1][vlastní úprava]

Důležité pojmy

V této podkapitole budou vysvětleny pojmy a termíny, které jsou v práci hodně používány, ale je třeba je vysvětlovat v kontextu s danou problematikou.

Zadržení – omezení na svobodě pohybu a tělesné integrity, nepřímo také na svobodě projevu

Navolnění – je prodloužení reakční doby útočníka. Může být bezkontaktní (např. výkřik, plivnutí, hrozba ... atd.), nebo kontaktní (např. úder na citlivá místa, kop, žduchnutí... atd.)

Způsob útoku – je třeba rozlišit, kdo a jak na nás útočí. Hlavní aspekty jsou např. tělesná konstituce útočníka, viditelná míra agresivity, má či nemá zbraň apod.

Doorman, bouncer – v češtině je takový člověk označován jako vyhazovač

.

1.1 §14 zákona č. 89/2012 Sb. Občanského zákoníku – Svépomoc

Pojem svépomoc a její možné analogie definuje §14 Občanského zákoníku. Svépomoc je výrazným opěrným bodem, v právním prostředí, při řešení problematiky zadržování osob.

„(1) Každý si může přiměřeným způsobem pomoci k svému právu sám, je-li jeho právo ohroženo a je-li zřejmé, že by zásah veřejné pomoci přišel pozdě.“

„(2) Hrozí-li neoprávněný zásah do práva bezprostředně, může jej každý, kdo je takto ohrožen, odvrátit úsilím a prostředky, které se osobě v jeho postavení musí jevit vzhledem k okolnostem jako přiměřené. Směřuje-li však svépomoc jen k zajištění práva, které by bylo jinak zmařeno, musí se ten, kdo k ní přikročil, obrátit bez zbytečného odkladu na příslušný orgán veřejné moci.“ [2]

Při nepřítomnosti zástupců světské moci smí zadržet podezřelou osobu kdokoliv, a to způsobem, který je dané situaci přiměřený. Tím však vyvstává otázka přiměřenosti a problematika jejího určování, neb jak víme, přiměřenost je ve všech ohledech záležitost zcela subjektivní. Proto je možné se na tuto právní nedokonalost odvolávat ve většině případů, kdy jsme nuceni zadržet podezřelou osobu.

Není ovšem možné s touto „mezerou“ počítat a používat ji účelově. Svépomoci jako takové se využívá hlavně při řešení drobných přestupků, například: drobné krádeže ve

velkých obchodních domech, neoprávněné vniknutí na cizí pozemek, drobné krádeže v domácnostech atp..

1.1.1 Právní úprava

Dosavadní úprava svépomoci byla již dříve obsažena v §6 Občanského zákoníku z roku 1964. Nová úprava se odlišuje od původního znění v tom, že první a druhý odstavec představují dvě samostatné skutkové podstaty svépomoci.

Dle prvního odstavce svépomoc předpokládá ohrožení práva a opožděnost zásahu konané veřejnou mocí. Druhý odstavec vyžaduje bezprostřední práva neoprávněným zásahem. [3][4]

1.1.2 Problematika určování + právní opora

Zákonná pravidla dnešní doby nám umožňují svépomoc použít kdykoliv je páchána újma na právech osoby účastníci se incidentu. Ovšem problém vyvstává, pokud není možno incident vhodně definovat, neboť pravidla svépomoci se v současné době vztahují spíše na újmu majetkovou. Proto pro některá určení svépomoci chybí jasně vymezená pravidla, jež by se dala použít v takových případech.

Se svépomocí souvisí nutná obrana a krajní nouze. Rozdíl mezi svépomocí a těmito instituty spočívá v tom, že nutná obrana i krajní nouze mají výlučně defenzivní povahu, tj. odvrací se jimi buď útok, nebo hrozící nebezpečí. Nutnou obranu se svépomocí spojuje to, že obě předpokládají protiprávnost. V každém případě je zřejmé, že institut svépomoci je širší a že – i kdyby byla nutná obrana pod svépomoc podřazena – jí svépomoc zdaleka není vyčerpána.

Svépomoc je tedy výjimkou ze státního monopolu nalézání a vynucování práva, z práva na soudní ochranu a z principu rovnosti. Lze ji proto využít jenom v úzce vymezených příkladech, které nelze interpretací rozšiřovat. [3]

1.2 §28 zákona č. 40/2009 Sb. Trestního zákoníku – Krajní nouze

„(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.“

„(2) Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“ [5]

Krajní nouze a nutná obrana, která bude řešena v následující podkapitole, jsou velice důležité oblasti právního prostředí. Jedná se totiž o takové části zákona, které za určitých nastalých podmínek umožňují jednat protiprávně, a to bez následků.

Z prvního článku §28 vyplývá, že se musí jednat o nebezpečí, které přímo hrozí danému zájmu, jenž chrání zákon.

Z článku dva, téhož paragrafu plyne, že následek našeho jednání musí způsobit vždy menší škodu, než která hrozila a jsme povinni hledat co nejohleduplnější řešení. Pokud způsobíme větší škodu, než která mohla za daného stavu vzniknout, není možné se odvolávat na krajní nouzi. Jestliže se nacházíme v situaci, kdy víme, že škoda záchrany by byla vyšší než škoda, která vznikne přirozeným průběhem celé situace, jsme povinni tento stav snášet.

1.2.1 Příklady krajní nouze, porovnání škod a vysvětlení

Modelové příklady chování v krajní nouzi bývají takové případy, kdy je ohroženo zdraví a život člověka, případně majetek velké hodnoty, ale to jen ve výjimečných případech.

Chováním člověka v krajní nouzi je například vypáčení dveří, nebo rozbití okna v hořícím domě (autě), uhašení požáru elektronických zařízení práškovým hasicím přístrojem. Může se také jednat o pokácení stromu, u kterého hrozí pád na dům, apod.

Z těchto příkladů je jasné, že při chování v krajní nouzi vznikla vždy menší škoda, než v dané situaci mohla. Lidský život má větší hodnotu, než většina materiálních škod. Hodnota pokáceného stromu, je jistě menší, než hodnota domu, na který mohl spadnout. Zde je jasné, že se jednalo o chování v krajní nouzi a nikoliv o úmyslné a nezákonné jednání.

1.3 §29 zákona č. 40/2009 Sb. Trestního zákoníku – Nutná obrana

„(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.“

„(2) Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.“ [5]

V krajním případě, kdy jsou ohroženy zásadní hodnoty člověka (zdraví, čest, svoboda a majetek), je možno přikročit k obraným technikám, jež jsou jinak zákonem zakázány. Jedná se o obranu před přímo hrozícím nebo trvajícím útokem. V konečném důsledku se jedná o protiútok vedený proti útočníkovi, který útočí na některý ze zájmů chráněný trestním zákoníkem a ochránce též bojuje za své zájmy, které také mimo jiné chrání trestní zákoník, tudíž nejedná proti zákonu, ale ve shodě s ním.

„Nutná obrana je speciální privilegovaným příkladem ke krajní nouzi. Nutná obrana bezprostředně posiluje útočníka, tedy toho, kdo konflikt úmyslně vyvolal.“ [6]

Hlavní podstatou nutné obrany je poskytnutí individuální ochrany vlastních zájmů nebo zájmů jiných osob tam, kde stát selhává. K nutné obraně je oprávněn kdokoliv, nikoliv jen osoba přímo postižená. Proti nutné obraně není povolena nutná obrana, pokud se tak děje, tak se v podstatě jedná o pokračující útok. [6]

Nutná obrana, jak ji stanoví zákon, nesmí být **„zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku“**. Je ovšem nutné, aby taková obrana byla nepřiměřená, jelikož se nejedná o vyrovnaný a férový souboj. Aby byla nutná obrana co možná nejúčinnější, pak musí být silnější než útok, který hrozil či stále hrozí, byl zastaven a nemohl pokračovat. [5] [6]

1.3.1 Příklady nutné obrany

Příklady nutné obrany se různí podle prostředí, denní doby a mnoha dalších faktorů. Nejběžnějším případem použití nutné obrany je odvracení útoku a zabránění dalším snahám útočníka. Většinou je na první pohled zřejmé, že daná osoba bude útočit. V některých případech je to méně očekávané, ale na tyto situace už jsme připraveni, neboť při komunikaci, která je alespoň kusá, již setrváváme v diskrétním postoji. V situaci, kdy na nás tento člověk útočí, ať už zbraní nebo beze zbraně, si můžeme dovolit v podstatě jakýkoliv způsob obrany. Nevíme totiž, o koho se jedná a jaký s námi má záměr.

1.3.2 Rozpoznávací schopnost

Pozorovací schopností se myslí umění čtení situace. Jistá míra předvídavosti toho, co by mohlo nastat. Tuto schopnost subjektivně ovlivňují tři hlavní segmenty jejího získání, kterými jsou:

- Vlohy
- Výchova
- Nauka

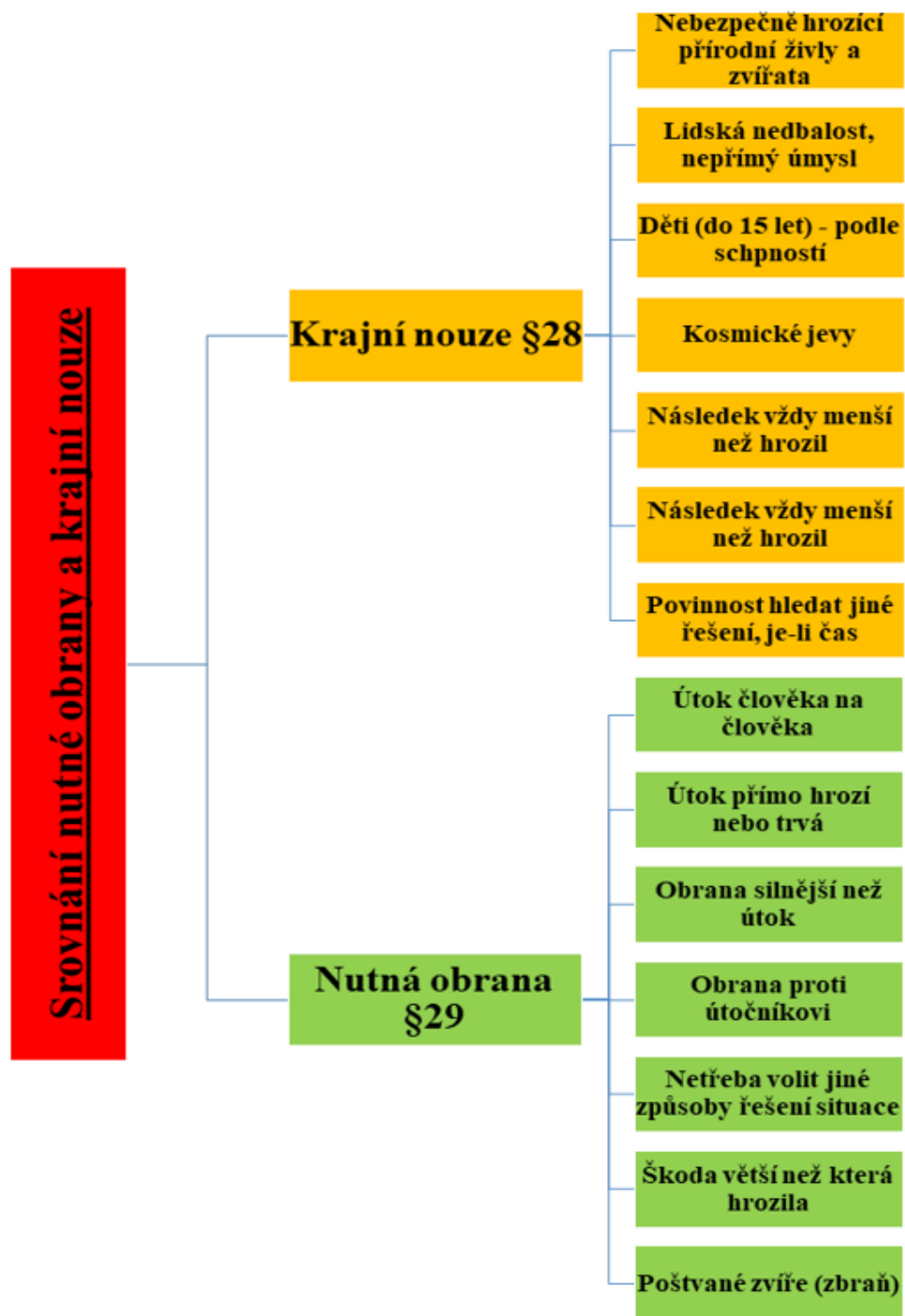
Každý má jiné předpoklady pro získání a vypracování si pozorovací schopnosti. Tyto vlohy pak může různě rozšiřovat či zužovat samotná výchova a vedení člověka. Dobře položené morální zásady mohou být v tomto směru daleko více než hrubá síla, neboť je třeba prvně znát, co je správné a až pak konat. Nauka, či samostudium může pozorovací schopnost výrazně zlepšit. Ať už se jedná o studium komunikačních (verbálních, neverbálních) dovedností, psychologie, nebo celkové chování člověka v jistých situacích. Toto prohlubování znalostí a dovedností se dá rozdělit na dvě části:

- Umění vnímání okolí (z praxe)
- Trénink

Sledování okolního dění, zjišťování nových poznatků a analogií starých zkušeností, jejich komparace a vyhodnocení slouží ke zlepšení kvality pozorovací schopnosti. Je nutné, aby byla pozorovací schopnost pracovníků v PKB na co možná nejvyšší úrovni. Předejde se tak mnoha nepříjemným stavům. Ovšem, je třeba udržovat postřeh. Totálním zabijákem pozorovací schopnosti je rutina!

Případy použití nutné obrany nebo krajní nouze jsou také, co do řešení celé situace, velice individuální. Hlavní podmínkou je, jakým způsobem nám ten čí onen hrozí a jaké jsou následky. Pro lepší přehlednost těchto, pro tuto práci důležitých právních oblastí, bylo vytvořeno blokové schéma, kde je vysvětleno, co patří ke které oblasti, viz obrázek číslo 2.

[7]

Obr. č. 2 – Rozdělení nutné obrany a krajní nouze [vlastní]

1.4 §76 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb. Trestního řádu – Zadržení osoby podezřelé

Pro zadržování podezřelých osob je třeba znát nezbytná pravidla pro zadržení. Tato pravidla jsou řešena v §76 zákona č.141/1961 Sb., kde je pro naši problematiku relevantní druhý odstavec.

„(2) Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.“ [5]

Z této dílčí části §76 je jasné zřejmé, kdo a kdy smí podezřelou osobu zadržet. Každý, kdo přistihne osobu při páčání trestného činu, nebo bezprostředně po něm a provede zadržení takové osoby, je povinen danou osobu ihned poté předat policii. V tomto případě zadržení jako takové trvá až do příjezdu policie. [6]

Problém vyvstává v momentě, kdy nevíme, jaká újma byla pachatelem způsobena, tzn., byl-li spáchán přestupek, nebo trestný čin. Ovšem při řešení takových situací není čas na vyčíslování škod, proto pachatele zadržíme a předáme do rukou orgánů světské moci.

Omezením osobní svobody je v případě zadržení myšleno dočasné omezení svobody pohybu a tělesné integrity, nepřímo pak i svobody projevu. Toto omezení je dočasné, neboť trvá pouze do příjezdu policie. V současné době se ale v praxi setkáváme i s možností, kdy pachatel nebývá předán policii. Důvodů, proč se tak děje, je hned několik. Například je zjevné, že nebyl spáchán trestný čin, ale pouze přestupek. Někdy je tuto hranici těžké specifikovat, protože o trestný čin se jedná, je-li způsobena škoda nad zákonem stanovenou finanční hranici. Ale v jasných případech přestupků a výtržnictví (např. drobné krádeže potravin, výtržnictví v barech, nočních klubech apod.), je takové chování řešeno pouze zadržením (tj. dočasným omezením osobní svobody pohybu a tělesné integrity, nepřímo pak i svobody projevu) transportem a propuštěním. Toto celé se děje bez předání policii. Takové jednání není sice zákonem povoleno, ale je tolerováno. Na možnost, že by byl každý takový delikvent předáván policii, není policie personálně dimenzována, a také by došlo ke značnému přetěžování úřadu a prodražování byrokratického systému. [6] [8]

1.4.1 Osobní prohlídka

Máme-li podezření, že může být dotyčná osoba nadále nebezpečná, je možné při zadržení podezřelého provést osobní prohlídku z důvodů zjištění:

- Zda dotyčný není ozbrojen (aby neublížil nám nebo sobě)
- Zda u sebe nemá kradené věci

Z morálního a etického hlediska je nutné dodržet, aby osobní prohlídku prováděla vždy osoba stejného pohlaví. Mimo to, že je to morální a etické se tak předejde celé řadě problémů. Ale ani toto opatření nemusí stačit, proto je dobré, je-li to možné, mít při takovéto prohlídce svědka. [9] [10]

Nutno dodat, že tato část zákona se vztahuje výhradně pro řešení trestných činů a některé formy přestupků, které není možno odhadnout předem. Samozřejmě i zde záleží na individuálním přístupu a posouzení celé situace, dle její závažnosti a následků.

1.5 §150 zákona č. 40/2009 Sb. Trestního zákoníku – Neposkytnutí pomoci

Při zadržování podezřelé osoby může dojít k újmě na zdraví. Naším primárním zájmem je takovým situacím předcházet, ale pokud daná situace nastane, je třeba se řídit následujícím paragrafem (zákon č. 40/2009 Sb.):

„(1) Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“

„(2) Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.“ [5]

Pokud bude útočník při nebo po eliminaci v nebezpečí smrti, nebo bude vykazovat nějaké známky vážné zdravotní poruchy či onemocnění, jsme povinni mu poskytnout pomoc. Tato povinnost zaniká v momentě, když bychom při pomoci měli/mohli ohrozit sebe sama. Jelikož ve většině případů neznáme ani jméno, natož zdravotní stav útočníka, je nutné být připraven i na tuto možnost.

Příklad: Pokud je při odvracení útoku nebo nějaké šarvátce člověk zraněn tak, že například upadne do bezvědomí, má otevřenou zlomeninu, viditelné masivní krvácení apod.,

tak zahájíme “neprodlené“ ošetření, případně první pomoc a zavoláme 112 nebo rovnou záchrannou službu. [11]

Nutno podotknout, že veškerá odpovědnost a následky jdou na vrub útočníka. Jsou případy, kdy první pomoc poskytnuta nebyla. Toto se děje hlavně v důsledku strachu a stresu z předcházející situace. Ne každý by totiž dokázal pomoci někomu, kdo mu ještě před pár vteřinami vyhrožoval například smrtí, chtěl ho okrást, znásilnit atp.

V první kapitole byly vymezeny nejdůležitější pojmy, které budou v práci dále užívány. Poté byla vysvětlena nezbytná část právního prostředí. Tyto právní úpravy je třeba znát, neboť se přímo dotýkají problematiky zadržování podezřelých osob. Myslím, že ač je naše právní prostředí založeno hodně na subjektivním posouzení, je pro naši zemi dostatečné. Pokud jej budeme chápat lidsky, tak určité nedokonalosti lze brát jako manévrovací interval, který je využíván v individuálních případech. Samotné způsoby zadržení, jejich kombinace a komunikace budou řešeny v dalších částech a budou se přímo opírat o znalost první kapitoly.

2 POPIS ZADRŽOVÁNÍ, MOŽNOSTI ZADRŽENÍ V ZÁVISLOSTI NA CHOVÁNÍ PODEZŘELÉHO (ZADRŽOVANÉ OSOBY)

Při zadržení podezřelého tzn. komunikaci, eliminaci útoku a zabránění opětovného útoku, zadržení podezřelého, transport a předání/propuštění je jedním hlavních faktorů samotné chování podezřelého. Podezřelý může vykazovat známky agresivity, překvapení, nebo rezignace. Takové chování můžeme ovlivnit minimálně, proto si musíme do poslední chvíle udržovat diskrétní odstup od podezřelé osoby. V úvahu totiž připadá ještě použití různých prostředků (sprej, kubotan, teleskopický obušek, nůž aj.) k útoku proti naší osobě. Proto vyhodnocujeme tři hlavní varianty chování podezřelého a to sice, že podezřelý spolupracuje a neútočí, nespolupracuje a neútočí a nespolupracuje a útočí.

2.1 Rozdělení chování podezřelého

Podle chování podezřelého volíme další postup při zadržování osoby. Samozřejmě, že nikdy nevíme s jistotou, jak se situace vyvine. Je třeba přistupovat ke každému případu jednotlivě. I když máme dobré pozorovací schopnosti a umíme situace dobře odhadovat a vhodně vyhodnocovat a řešit, je nutné držet se hlavních zásad. První zásadou je vhodně vedená verbální komunikace. V momentě, kdy taková komunikace začíná, je již nutné stát v diskrétním postoji viz obrázek č. 3 a jednat dle vývoje situace.

Diskrétní postoj – tento postoj slouží jako neutrální postoj při komunikaci s osobami, u kterých je možnost vzniku konfliktní situace. Z tohoto postoje se dá rychle reagovat na případný hrozící útok. [16] [18]

Obr. č. 3 – Diskrétní postoj [vlastní]

Postoj by neměl naznačovat připravenost k případnému boji, neboť by mohl být druhou stranou chápán jako hrozba. Proto se snažíme přejít do diskrétního postoje co nejméně nápadně a neagresivně. Nicméně je nutné držet ruce v horní polovině těla a být připraven k obraně (zásahu). [16]

2.1.1 Spolupracuje a neútočí

Situace, kdy podezřelý nespolupracuje a neútočí, se snažíme řešit bezkontaktně, případně s lehkým a nenásilným kontaktem. Pomocí verbální komunikace se domluvíme na dalším postupu a celou situaci vyřešíme bez velkých problémů. Po vyřešení celé situace a doprovodu nežádoucí spolupracující osoby z objektu nebo prostoru, kam neměla oprávnění vstupovat, zaujmeme diskrétní postoj. V tomto postavení setrváme, dokud daná osoba neopustí těsnou blízkost prostoru. V případě, že máme obavu, aby se daná osoba nevrátila, pak setrváme v diskrétním postavení, dokud je nadohled. Pokud se situace opakuje, pak zavoláme policii. [6] [12] [20] [21]

Obr. č. 4 – Komunikace [vlastní]

V takových případech, kdy podezřelý nespolupracuje a neútočí, se většinou jedná o nedorozumění. Občas může takový člověk jevit známky zmatenosti, nebo dočasného nepochopení či lehkého vzteku, ale pokud spolupracuje, není problém se dohodnout. [17] [20] [21]

2.1.2 Nespolupracuje a neútočí

Pokud podezřelý nespolupracuje, a přesto neútočí, pak se snažíme situaci vyřešit pomocí vyjednávání. Je-li podezřelý ve své nespolupráci neoblomný, musíme učinit jisté kroky pro jeho doprovod na jiné místo a případné předání policii. Pokud podezřelý sedí nebo leží, je zapotřebí ho postavit, aby bylo možno s ním manipulovat.

Na obrázku č. 5, je situace, kdy osoba nespolupracuje, ale neútočí. Daného člověka je třeba postavit a transportovat na jiné místo, kde bude propuštěn, nebo předán policii. Sekvence vyobrazuje transportní polohu s pákou na zápěstí.

Obr. č. 5 – Zdvih do transportní polohy [vlastní]

Danou osobou je třeba manipulovat tak, aby nebyl buzen veřejný dojem, že je někomu ubližováno, protože lidská sounáležitost je nevyzpytatelná. Nebylo by to totiž poprvé, kdy by se snaha o pomoc stala kontraproduktivní. Bude-li transportovaná osoba například křičet, možná veřejná pomoc by mohla být namířena proti nám.

Případy, kdy osoba nespolupracuje a neútočí, mají mnoho analogií. Dotyčný může sedět, jak jsme viděli, ležet, stát, držet se předmětů (například zábradlí) apod. Jestliže podezřelý stojí, nebo leží a drží se přitom v prostoru, kde nemá co dělat, je třeba ho z takového držení uvolnit a poté zase deportovat do míst, kde bude propuštěn, nebo předán policii. [12]

2.1.3 Nespolupracuje a útočí

V případě, že podezřelý nespolupracuje a útočí, je třeba neprodleně zahájit eliminaci jeho útoku a jeho zadržení. V takovém případě je vhodným řešením zrušení útoku, včasné navolnění a podmet. V momentě, kdy je podezřelý na zemi (na boku, na břicho) pod naší kontrolou, je možné s ním vhodně manipulovat. [18]

Obr. č. 6 – Zrušení útoku, navolnění, úder na hrudník [vlastní]

Obr. č. 7 – Podmet [vlastní]

Než započneme jakoukoliv další manipulaci s podezřelým, zavoláme policii. V oznamování události policii budeme postupovat podle otázek, které jsou důležité proto, aby policie měla dostatek informací, než pojede na místo. V podstatě se jedná o odpovědi na sedm jednoduchých otázek:

- Co?
- Kde?
- Kdy?
- Proč?
- Jak?
- Kdo?
- K čí škodě?

Poté zavěsíme a počkáme si na zpětné zavolání pracovníka policejního sboru.

Po ukončení hovoru manipulujeme s podezřelým tak, aby bylo možné ho transportovat na místo, kde bude předán policii. Pokud je podezřelý ve stálém a kontrolovaném držení, nemůže nám utéct. Po tom, co jej posadíme a nasadíme transportní páku, ho zvedneme a vedeme až na místo předávky. Na místě předávky ho pro větší pohodlí znovu položíme na zem. Minimalizuje se tak možnost, že se zadržený pokusí o útěk nebo další útok. Vyčkáme tak až do příjezdu policie.

Nutno podotknout, že útoky mohou být různé. Mohou přijít z různých směrů, mít různý charakter a cíl. Útok může být veden beze zbraně, jak je na obrázku č. 6 a 7 nebo se zbraní. Zde volíme postup podle druhu zbraně. Tato práce se však zabývá zadržením podezřelého bez použití jak útočných, tak obraných prostředků, takže problematika použití zbraně bude dále řešena pouze kuse. [6] [12] [19] [21]

2.2 Kombinace útoků a zadržení

Útoky, jejich eliminace a následné zadržení podezřelého je nutné hodnotit individuálně. Ne vždy je možné držet se modelových situací, které byly vysvětleny v předcházející kapitole. Pokud je to možné, snažíme se řešit situaci pomocí komunikace. V případech, kdy je jasné, že bude nutné použít odváděcí techniky, je potřeba situaci vhodně vyhodnotit a řešit. Jestliže máme čas, tak se snažíme volit zákrok s ohledem na společnost, ve které se zadržení provádí, aby nedošlo ke zbytečné panice. Toto ovšem také není vždy možné. Pachatelé se jistě nechovají jako příkladní útočníci, a proto je nutné zákroky vůči nim přizpůsobovat jejich chování. Nesmíme se bát jednotlivé techniky spolu vhodně kombinovat. Ale je nutné je dokonale ovládat.

Druhá kapitola řeší zadržení podezřelého s ohledem na jeho chování. Jsou zde uvedeny tři příklady chování i zadržení a nastíněn další postup, který předchází propuštění podezřelé osoby nebo předání policii. Chování podezřelého může být v čase nestálé, a proto je třeba s tím počítat a být vždy připraven vhodně reagovat.

3 ZPŮSOBY ZADRŽENÍ

Způsoby zadržení podezřelé osoby se různí případ od případu. Při provádění zadržení je třeba brát ohledy zejména na chování zadržovaného jedince, případně, je-li na to čas, brát v potaz prostředí, ve kterém je zadržování prováděno. Víme totiž, že zadržení má velký psychologický efekt na lidi, kteří jsou toho svědkem. Proto je třeba rozhodnout, zda má být zadržovací technika mírná (společenská), nebo těžká (demonstrativní). Vše záleží na množství času a zkušenostech pracovníka PKB.

Zadržení zde můžeme chápat ve dvou rovinách. Jako zadržení ve smyslu zamezení vstupu, pohybu v prostoru, kde nemá dotyčný co dělat, případně pokud zde porušuje stanovená pravidla. Další rovina, je zadržení podle zákona o nutné obraně, které končí předáním do rukou světské moci.

3.1 Výběr variant, ukázka a realizace

V minulé kapitole bylo rozděleno chování podezřelých osob do třech variant (spolupracuje a neútočí, nespolupracuje a neútočí, nespolupracuje a útočí). Podle toho, jak se daný jedinec chová, je možno volit zadržovací techniku. Tím se předejde, pokud je to možné, zbytečnému násilí. Proto jsou způsoby zadržení rozděleny, podobně jako chování, do tří variant. Jedná se o bezkontaktní způsob, zadržení s lehkým kontaktem, anebo těžké nekompromisní zakročení. [14]

3.1.1 Bezkontaktní

Při obstojných rétorických vlastnostech a dobrých pozorovacích schopnostech pracovníka PKB, se dá více než 85% případů řešit pouze na úrovni vzájemné komunikace. K fyzické konfrontaci tedy nemusí vůbec dojít. V případě bezkontaktního zadržení je většinou zjevné, co se přesně stalo. Zadržovaný jedinec většinou sám ví, co se stalo, spolupracuje a neútočí. Zde je nutné zachovat klid a slušně požádat o opuštění prostoru. Pravdou je, že slovník, který použijeme, volíme podle toho, co vidíme.

Příklad: Pokud se na námi strážnou společenskou událost omylem dostane muž, v dobře padnoucím obleku a vystupováním Jaroslava Špačka, bavíme se s ním na jeho úrovni. Slušně jej oslovíme, vysvětlíme, co se stalo a požádáme ho o opuštění prostoru směrem, který mu naznačíme gestem. Naopak pokud k nám vtrhne představitel nádražní lůzy, a potom s leknutím zjistí, kde se to ocitl, volíme slova jinak. Slušné oslovení je

samozřejmost, ale na tato individua funguje málokdy. Proto, až se dostaneme do ústraní, pokračujeme v komunikaci na jeho úrovni. Vše podléhá dané situaci a chování toho jistého člověka.

Pokud samotný ústní dohovor nestačí, je třeba názorně ukázat, kdo je v dané situaci pánem. Pro takové vyjasnění situace nám, v tomto případě, postačí demonstrace síly.

Obr. č. 8 – Demonstrace síly [vlastní]

Obvykle se jako demonstrace síly provádí například přemístění těžkého předmětu, úder pěstí do předmětu, naznačení chuti a nebojácnosti do souboje atp. Pokud je toto málo, lze jako demonstraci síly využít ukázání obraného prostředku, viz obrázek č. 8. Nemusí to být zrovna teleskopický obušek, ale třeba tonfa, kubotan nebo improvizovaná zbraň (palice, cihla apod.).

Nutno dodat, že bezkontaktní zadržení může být třeba i zamčení v prostoru (místnosti), kde se pachatel vyskytuje. Další možností je prostý sprostý výkřik.

3.1.2 S lehkým kontaktem

Zadržení s lehkým kontaktem používáme v případech, kdy je třeba dotyčného přimět ke spolupráci. Jedná se totiž většinou o případy, kdy člověk sice nespolupracuje, ale neútočí. Jsou to vesměs lidé protestující, domáhající se svých práv, nebo provokující. Jako lehký kontakt lze chápat poklepání na rameno a naznačení pohybu ve směru, kam má daná osoba jít. Po celou dobu je nutné dostatečně komunikovat.

Též je možné využít nejprve demonstraci síly s naznačením pohybu a vyvoláním strachu.

Obr. č. 9 – Hrozba [vlastní]

Sílu je možno demonstrovat na předmětu. Například pro navození pocitu strachu rozbít něco v blízkosti zadržovaného, ukázat zbraň či udeřit do stolu.

V případě, že u podezřelého zpozorujeme nejistotu, nezáměr nebo rezignaci k boji, tak si vystačíme s pouhým odstrčením.

Obr. č. 10 – Odstrčení [vlastní]

Poté setrváme v diskrétním postoji pro další vývoj situace. Dotyčný však většinou odejde.

Je možné, že ta jistá osoba bude sedět, ležet, nebo držet se předmětu. V takovém případě uplatníme tlak na krk, tlak na břicho, odtržení případně otočení. Pokud dotyčný neuvolní prostor, tak přechod do transportní polohy s pákou na zápěstí, která byla popsána v dílčí části druhé kapitoly.

3.1.3 Těžká nekompromisní metoda

Tento moment nastává, pokud útočník přímo hrozí, nebo útočí. Je třeba neprodleně zrušit útok a zahájit sekvenci obraných chvatů. Výsledkem by měla být fyzická eliminace útočníka, kdy bude držen tak, aby nemohl pokračovat v protiprávní činnosti nebo útoku a mohl být předán policii. Ve druhé kapitole je obranná, zadržovací sekvence bez obranného prostředku (neboť tato práce se věnuje primárně zadržení bez prostředků). Zde je jako příklad uvedeno stržení za pomoci teleskopického obušku.

Obr. č. 11 – Stržení s použitím teleskopického obušku [vlastní]

Celá sekvence končí tak, že delikvent leží na břiše a je plně v naší moci. Pokud není v našich silách, abychom pachatele udrželi v takové poloze až do příjezdu policie, tak jej pomocí ‘psích povelů‘ převedeme do transportní polohy a transportujeme na jiné místo, kde je možné ho lépe držet. Můžeme využít například poutacích prostředků, ať už improvizovaných (provaz, lano...), nebo profesionálních (kovová pouta, jednorázová pouta...). Poutat je možné před transportem, pro jeho lepší provedení v poloze na břiše, případně k předmětu pro větší pohodlí obou stran, ačkoliv o pohodlí útočníka nám vůbec nejde. [13] [14] [16]

Obr. č. 12 – Transport s použitím pout [vlastní]

Obr. č. 13 – Poutání k předmětu [vlastní]

3.2 Časté chyby v komunikaci

Komunikace bývá často velmi opomíjena. Takže hlavní a největší chybou komunikace je, když neexistuje. Pokud nezačneme komunikovat, nebo se o to ani nepokusíme, může to celou situaci zbytečně vyhrodit a to není žádoucí. Nehledě na to, že komunikace může být dobrý prvek pro řešení situace, pomůže nám předcházet fyzickým střetům a nakonec i následkům.

Další chybou bývá nehodně zvolen způsob komunikace. Takováto komunikace nesmí být zbytečně tvrdá a vulgární, ale také ne příliš zdvořilá. Těžko si představit nějaké poklonkování člověku, který nám vyhrožuje nějakou újmou.

Komunikovat je možné různě. Můžeme mluvit, křičet, gestikulovat apod. Hlavně je potřeba mluvit a učit se z chyb. Trénink dělá mistra, a pokud se neodvážíme začít mluvit, bude hůř. [17] [20] [21]

Ve třetí kapitole byly rozděleny způsoby zadržení podle typu zadržení. Typy zadržení byly rozděleny do třech variant s příklady. Některé příklady byly pro větší názornost a přehlednost celé situace doplněny fotodokumentací. Zde je nutné zaměřit se hlavně na detaily, protože některé maličkosti, jako například držení podezřelého v transportní poloze, s pouty, bez pout, v páce na zápěstí apod., jsou rozhodující. Konec této podkapitoly se pak věnuje chybám v komunikaci.

4 FUNKCE PKB, KTERÉ ZADRŽUJÍ

V průmyslu komerční bezpečnosti (PKB) je zadržení podezřelého velmi důležitou aktivitou. Trestní řád a právní normy našeho státu říkají, že zadržet podezřelého může kdokoliv. Tímto činem je však zadržená osoba dočasně omezena na některých svých svobodách, které stanovuje Listina základních práv a svobod. Zde se jedná hlavně o svobodu pohybu a tělesné integrity. Proto říkáme, že zadržení podezřelého, je pojem přímo související s dočasným/částečným omezením osobní svobody. [6]

Druhý odstavec §76 zákona č. 141/1961 Sb. mluví o omezení osobní svobody jasně. Zde se ale přikláním k názoru, že název paragrafu je nadřazen názvu odstavce daného paragrafu. To znamená, že bavíme-li se o omezení osobní svobody podle §76 výše zmíněného zákona, tak se vlastně bavíme o zadržování podezřelých osob, neboť tento paragraf nese název – Zadržení osoby podezřelé.

V této kapitole se budeme věnovat funkcím PKB, které nejčastěji provádějí zadržování osob. Počátkem vzniku takových funkcí byl tlak společnosti a potřeba chránit dílčí aktiva, jak hmotná tak nehmotná. Hlavní rolí je, zda a jak se zde využívá komunikace při provádění zadržení včetně předání podezřelého policii.

4.1 Bezpečnostní pracovníci zajišťující pořádek v restauračních zařízeních, při zábavách, v hernách

Takový pracovník bývá často označován jako „bouncer“, nebo „doorman“ česky řečeno jako „vyhazovač“. Často provádí preventivní opatření (např. prohlídka osobních věcí se souhlasem účastníka atd.). Často ovšem jedná ne zcela tak, jak mu ukládá Právní řád. Kupříkladu ve většině případů nepředává danou osobu policii, ale volí domluvu/propuštění/vyhození z objektu nebo prostoru. Takové jednání je tolerováno, neboť zbytečně nezatěžuje policejní a byrokratický aparát. Navíc, předání do rukou policie by v mnohých případech situaci nevyřešilo, ba někdy možná naopak. [6] [12] [15]

Obr. č. 14 – Bouncer [22]

4.2 Bezpečnostní pracovníci zajišťující pořádek na kulturních a sportovních akcích

Takoví pracovníci PKB zajišťují klid na letištích a pořádek na nárazových kulturních akcích, například na koncertech, sportovních utkáních, festivalech atp. Zde se jedná o tzv. security, zaměstnance ochrany či pořádkovou službu. Jejich primárním úkolem je zabránit útokům člověka na člověka, případně poškozování cizího majetku. Pokud jsou nuceni zadržet, tak zadržené osoby předávají policii. [6]

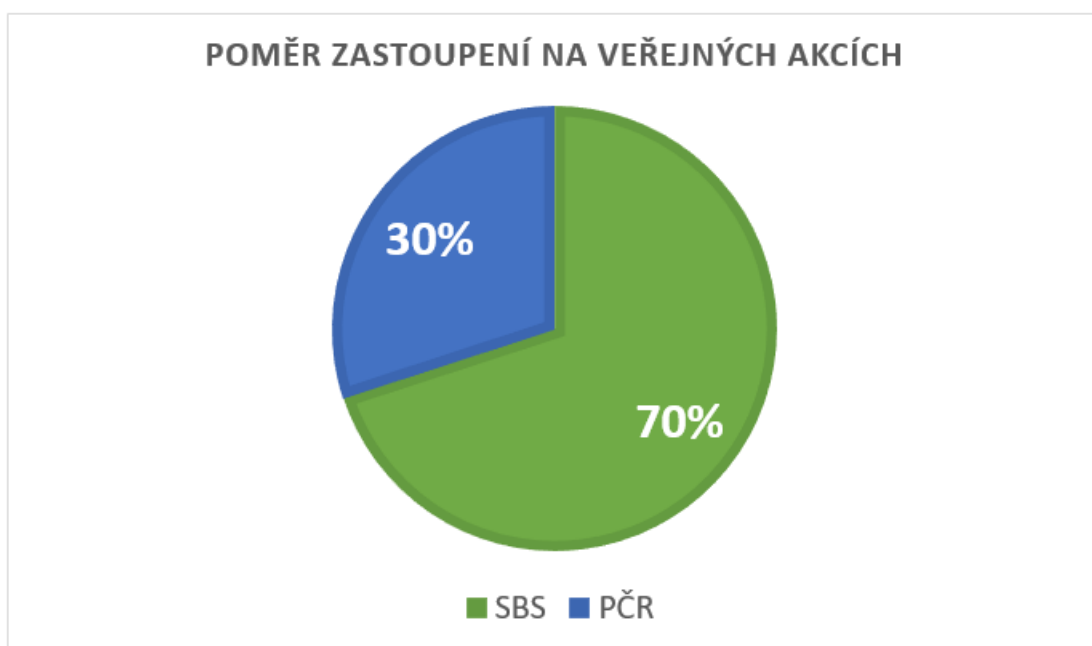

Obr. č. 15 – Security [23]

4.2.1 Porovnání poskytování komerčních a státních bezpečnostních služeb

Při velkých, hlavně sportovních událostech, bývá bezpečnost realizována za pomoci SBS. Ovšem, je nemyslitelné spoléhat se pouze na tyto služby a agentury, jelikož ze

zkušeností víme, jací lidé tam pracují. Jsou to vesměs studenti, anebo starší lidé, mnohdy v důchodovém věku či majitelé průkazu ZTP. Při velkých akcích je třeba mít v záloze podporu PČR, neboť pár důchodců si s davem, který opouští stadion, neporadí. Navíc, policie se smí opírat o svá práva. Policie je tedy v majestátnějším postavení, co se týče možností zásahu. Porovnání poskytování těchto veřejných služeb je následovné:

Obr. č. 16 – Graf poměru poskytování bezpečnostních služeb na veřejných akcích [vlastní]

Z grafu na obrázku č. 16 je jasně vidět, že většinu takových služeb zajišťují SBS a až v momentě, kdy nestačí, vstupuje do situace PČR.

4.3 Detektiv v obchodě nebo v hotelu

Detektiv v těchto zařízeních musí postupovat a zadržovat při činu nebo těsně po něm. Při výkonu jeho činnosti hrozí totiž nebezpečí z prodlení. U jmenovaných detektivů je upřednostňována preventivní činnost. Je třeba předpokládat události, které by mohly nastat a takovýmto událostem předcházet. Dohodnout se na případném řešení celé situace a včas a hlavně vhodně reagovat na změny, případně včasné přivolání pomoci. [6] [15]

Obr. č. 17 – Detektiv [24]

4.4 Osádka zásahového vozidla

Osádka zásahového vozidla se řídí směrnicí, která je dána bezpečnostní službou, nebo směrnicí zabezpečovaného objektu. Pravomoci zásahu jsou definované ve smlouvě mezi zadavatelem a vykonavatelem bezpečnostních služeb. Osádka zásahového vozidla zasahuje většinou pouze ve dvou případech, je-li objekt narušen, případně pokud na objektu dojde k poruše.

4.5 Ostatní

Ostatními funkcemi PKB, které zadržují, myslíme zaměstnance SBS, kteří jsou většinou nájímáni krátkodobě, nárazově. Většinou se jedná o brigádníky, důchodce, nebo lidi zdravotně tělesně postižené. Jsou nájímáni na zkrácené úvazky, mají minimální nebo žádné zkušenosti se zadržováním, ale jsou mezi nimi výjimky. Nejlepším příkladem jsou sportovní akce. Tam je jasně vidět, že pokud by došlo k incidentu, tak tito zaměstnanci nemají šanci je zvládnout. Jejich činnost je tak pouze „na oko“, pro pojišťovnu.

4.5.1 Osobní strážce

Osobní strážce bývá také často označován jako bodyguard. Jeho hlavním úkolem je dbát na bezpečnost jedné, většinou veřejně známé osoby.

Obr. č. 18 – Osobní strážce [25] [vlastní úprava]

4.5.2 Soukromý detektiv

Pracovník, který za úplatu poskytuje různé detektivní služby. Pátrá po osobách, zvířatech a věcech. Informace, které získá, podává diskrétně. Velmi často bývá najímán na zjišťování informací i mimo zákonné meze. Pracuje na základě udělené koncese.

4.5.3 Recepční

Ve výjimečných případech může nastat situace, kdy může/by měl, zadržet podezřelou osobu recepční. Zde je ovšem problém, že je-li recepční křehká žena a pachatel stokilový muž, je zadržení hodně nepravděpodobné. V takovém případě může recepční maximálně využít dokonalou znalost prostředí a pachatele trochu zdržet. Zároveň s tím zavolat policii nebo pracovníka PKB.

4.6 Výcvik (vzdělávání) pracovníků SBS

Někteří pracovníci bezpečnostních služeb mají podstoupit v rámci své kvalifikace i výcvik preferovaných zadržovacích technik. Tento výcvik nebývá umožněn celému spektru zaměstnanců v prostředí PKB, viz Tab. č. 1.

Tab. č. 1 – Výcvik pracovníků soukromých bezpečnostních služeb [26]

Pozice	Výcvik	Hrozby
Zásahová jednotka	Ano	Útok, aktivní střelba
Detektiv	Ne	Fyzické napadení
Přepravce peněz a cenností	Ano	Útok, střelba, oklamání
Ostraha	Ano/Ne	Agresivní útočník
Strážný	Ano/Ne	Agresivní zloději
Vrátný	Ne	Oklamání, psychické napadení

Čtvrtá kapitola jmenuje některé funkce PKB, které provádějí zadržení. Řazení je podle toho, s jakou frekvencí daná funkce zadržuje. Jednotlivé jmenované funkce jsou popsány a u některých je více nastíněn jejich přístup k zadržování. Porovnání poskytování bezpečnostních služeb soukromého a státního sektoru. Jaký je poměr jednotlivých složek a kdy která z nich zasahuje-nastupuje. Nakonec je v tabulce ukázáno, kterým funkcím PKB se dostává výcviku. Tato tabulka je čistě orientační. Ze zkušeností a rozhovorů se zaměstnanci PKB totiž víme, že v praxi některé věci fungují jinak, než jsou psány na papíře. [6] [12] [14] [15]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALÝZA VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ ODBORNÉ VEŘEJNOSTI

Názory na zadržování podezřelých osob se různí. Tato různorodost jednotlivých pohledů na tuto problematiku vyplývá z velkého množství aspektů. Může se jednat například o množství času stráveného poskytováním bezpečnostních služeb, nabytými zkušenostmi, nebo naopak neznalostí a nezájmem. Spousta lidí pracujících v bezpečnostních službách totiž nemá zájem se učit.

Pro smysluplnou argumentaci a obhajobu názorů byla oslovena odborná veřejnost, která se zabývá poskytováním bezpečnostních služeb, či jinak figuruje v PKB. Díky tomu, jak byla daná množina lidí vyselektována, bylo dosaženo relevantních výsledků. Z takových je možno dělat závěry s minimálním šumem zkreslení.

Analýza veřejného mínění by měla být jak kvantitativního, tak hlavně kvalitativního charakteru, neboť každá část nám poskytne určité množství mnohdy jedinečných informací. Kvantitativním ukazatelem analýzy byl dotazník. Pro kvalitativní část práce byla zvolena možnost interview.

Dotazník jako takový, je pro tuto práci vhodným kvantitativním ukazatelem, jehož náročnost na získávání výsledků pomocí dotazníku je minimální. Nutno dodat, že tyto informace jsou subjektivně zbarvené skrze odpovědi jednotlivých respondentů, neb každý chápe otázku a odpověď jistě jedinečně.

Kvalitativním ukazatelem bylo určeno interview s osobami pracujícími v PKB. Zde se jedná o názory jednotlivých respondentů, které jsou tedy maximálně subjektivní. Tato subjektivita není ke škodě, ba naopak. Odpovědi jednotlivých respondentů směřují přímo k meritu věci a mnohdy je obohacen o osobní zkušenost respondenta.

Nabité informace budou dále zpracovány, vyhodnoceny a použity pro vyvození jednotlivých závěrů. Tyto závěry budou prezentovány pod jednotlivými grafy, na kterých budou zřetelné výsledky odpovědí na otázky. Interview je vyhodnocováno po dílčích částech, z nichž bylo možné učinit závěry s jasným ukazatelem.

5.1 Dotazník

Dotazník nám poslouží jako kvantitativní ukazatel názoru odborné veřejnosti. Byla oslovena odborná veřejnost, kde část dotazníků byla ve fyzické formě, při osobním kontaktu s pracovníky v PKB a část dotazníků byla rozeslána do bezpečnostních agentur. I přesto, že zpětná vazba, dotazníků distribuovaných po internetu, nebyla ani dvoutřetinová, se mi podařilo shromáždit 228 vyplněných dotazníků. Toto množství není dostatečné k vyvozování radikálních závěrů, ale sesbíraná data nám poslouží jako orientační ukazatel v oblasti řešené problematiky. Při konstrukci dotazníku jsem se záměrně vyhnul otevřeným otázkám, protože otevřené otázky není možno diskrétně vyhodnocovat.

V následujících částech této podkapitoly jsou jednotlivě vyhodnoceny otázky dotazníku. Pro každou otázku byla sestavena dvojice grafů, kde jeden ukazuje počet odpovědí u jednotlivých možností a druhý znázorňuje procentuální zastoupení odpovědí v celku. Jednotlivé grafy jsou následně komentovány dle dosažených výsledků.

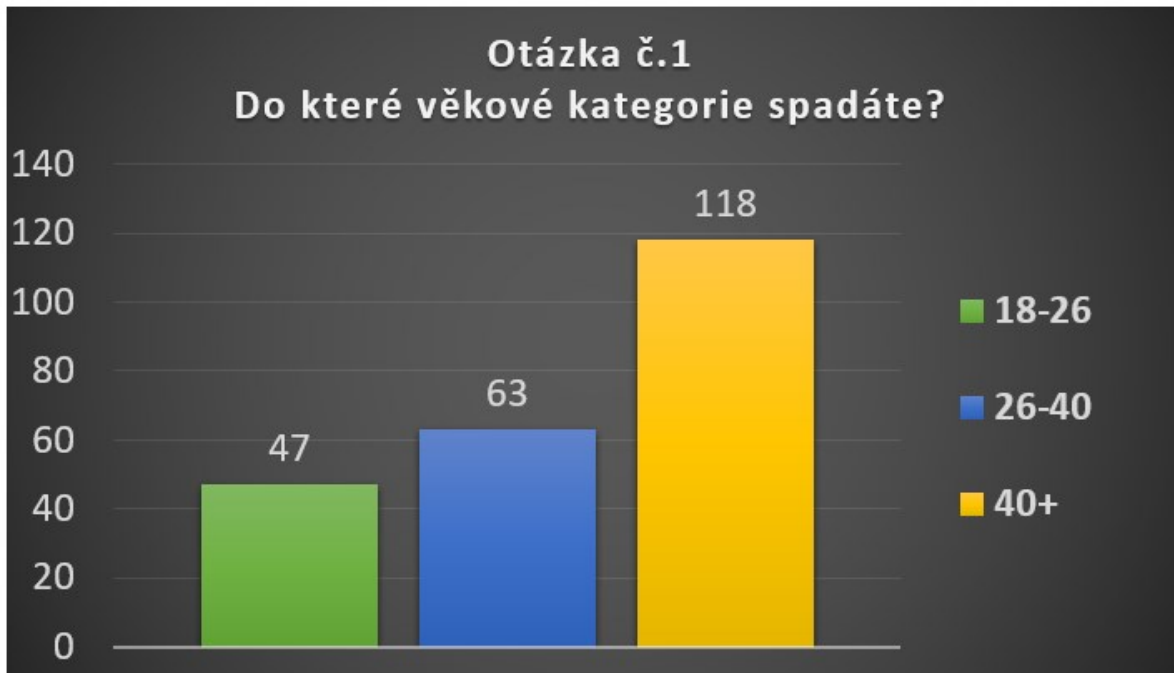
5.1.1 Charakteristika respondenta

Tato část nám pomůže určit spektrum lidí, kteří pracují v PKB. Pro tuto práci ovšem není nejdůležitější, ale bude možné se o ni opírat při vyvozování souvislostí a komentářů u jednotlivých výsledků.

5.1.1.1 *Otázka č. 1: Věk*

Zde je vyobrazeno zastoupení jednotlivých pracovníků v PKB. Tato otázka nám pomáhá určit, lidé jakého věku zde pracují. Věk pracovníků totiž podstatným způsobem ovlivňuje jejich odpovědi. Ať už je to vzhledem ke zkušenostem a vzdělání, nebo naopak při bránění se novým věcem a neochotě se učit věcem novým.

Vzhledem k diskrétní povaze odpovědí byly pro určení věkové kategorie určeny tři intervaly a odpovědi byly následující:

Obr. č. 19 – Výsledky dotazníku: Otázka č. 1 – Věk respondenta [vlastní]

Obr. č. 20 – Procentuální vyjádření odpovědí na otázku číslo 1 [vlastní]

Všimněme si, že více než padesát procent respondentů patří do kategorie 40+. Pokud by otázka věku byla položena otevřeně, pak bychom se ještě více přiblížili důchodovému věku. Takové rozložení je pochopitelné, neboť při fyzickém dotazování respondentů se jednalo o oslovování pracovníků v obchodních centrech, supermarketech a na sportovních

akcích. Z praxe víme, že finanční ohodnocení takovýchto pracovníků je nevalné a proto se jedná majoritně o brigádníky (lidi v důchodovém věku, lidi s lehkým handicapem, studenti).

5.1.1.2 Otázka č. 2: Respondent

Další otázka měla určit zastoupení mužů a žen. Tato otázka byla položena hlavně pro možnost srovnání, a také z toho důvodu, že ženy se od mužských názorů často velmi liší. Tento fakt by mohl způsobit značné zkreslení.

Na otázku pohlaví, byly odpovědi takové:

Obr. č. 21 – Výsledky dotazníku: Otázka č. 2 – Respondent [vlastní]

Obr. č. 22 – Procentuální vyjádření výsledků otázky č. 2 [vlastní]

Zde je jasně vidět, že pracovníci PKB v oblasti fyzické bezpečnosti jsou majoritně muži. Toto zastoupení je pochopitelné. Muži mají silnější tělesnou konstituci oproti ženám, ale i pokud tomu tak není, tak nastane-li incident mezi útočníkem a obráncem, jde o při dvou mužů. Což lze považovat za vyrovnanější souboj, než když je obráncem žena. Muži mají také přirozeně větší míru agresivity a rychleji se rozhodují. Určitá míra agresivity bývá nezbytná.

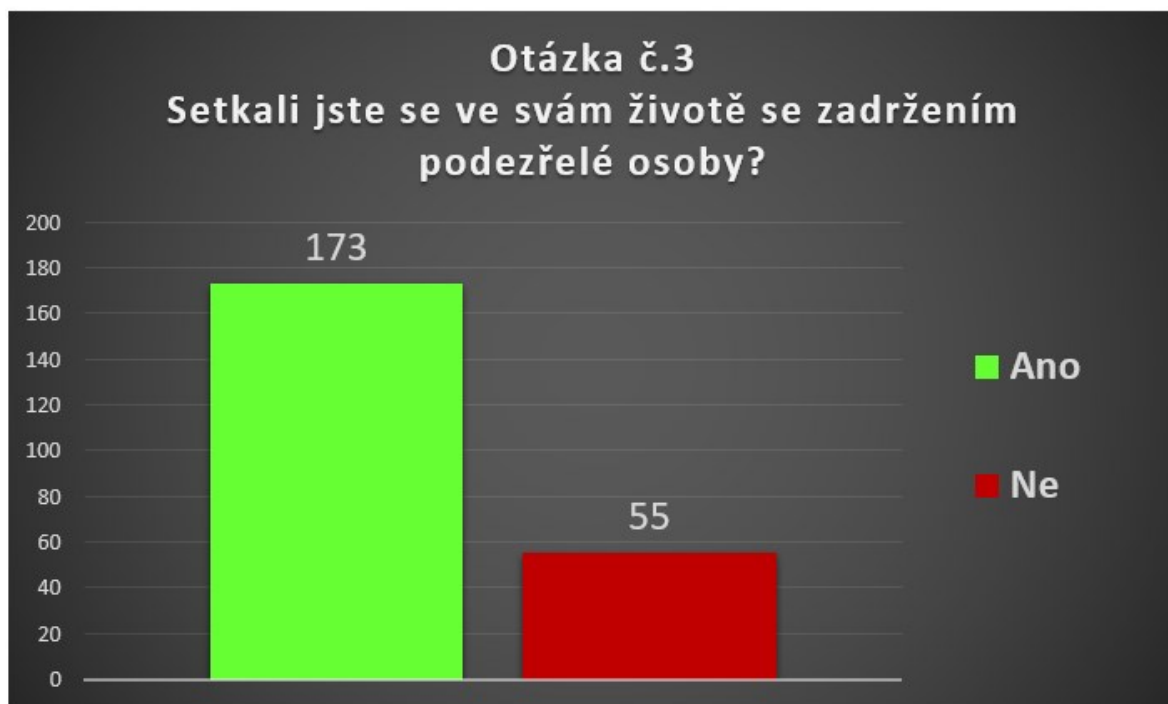
5.1.2 Zadržení a věci s tím spojené

Dostáváme se k otázkám, které se týkají přímo zadržení a věcí na něj navazujících. Mimo zadržení je zde řešena také legislativa a literatura dané problematiky, abychom zjistili, jak tyto aspekty vnímá odborná veřejnost.

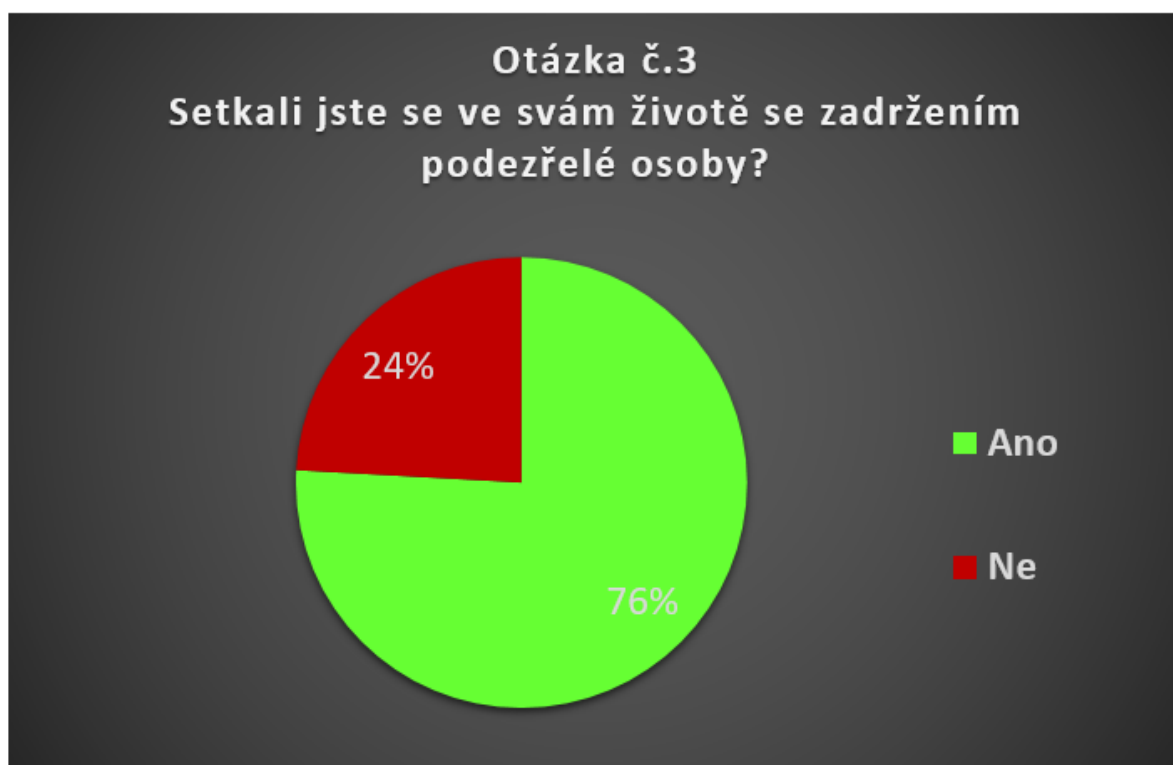
5.1.2.1 Otázka č. 3: Setkání se zadržením

Pro smysluplnost odpovědí bylo třeba znát, kolik respondentů se již někdy v životě setkalo se zadržením podezřelé osoby. Na následujících grafech je dobře vidět, jak velké množství zaměstnanců PKB již přišlo do styku se zadržením.

Odpovědi byly následovné:

Obr. č. 23 – Výsledky dotazníku: Otázka č. 3 – Setkání se zadržením [vlastní]

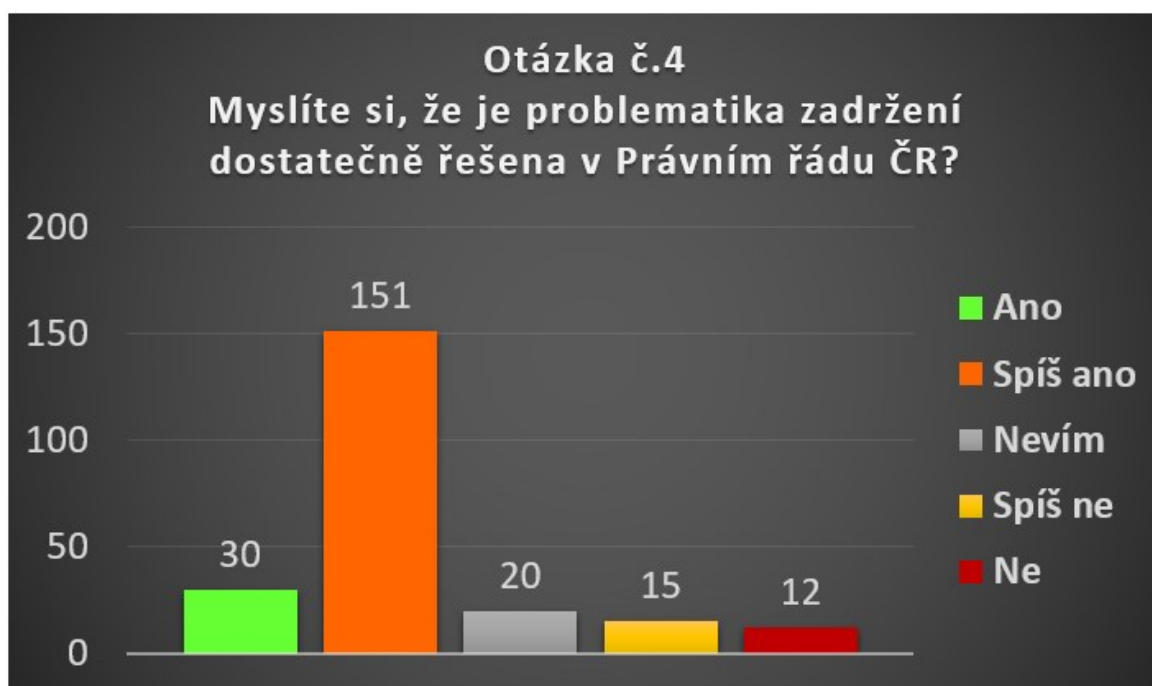
Obr. č. 24 – Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 3 [vlastní]

Výsledky grafů říkají, že více jak tři čtvrtiny dotazovaných se již setkali se zadržením podezřelé osoby. Neznáme však přesnější charakter zadržení. Z osobní konfrontace však vyplývá, že se v drtivé většině nejednalo o nějaké extrémní techniky zadržení.

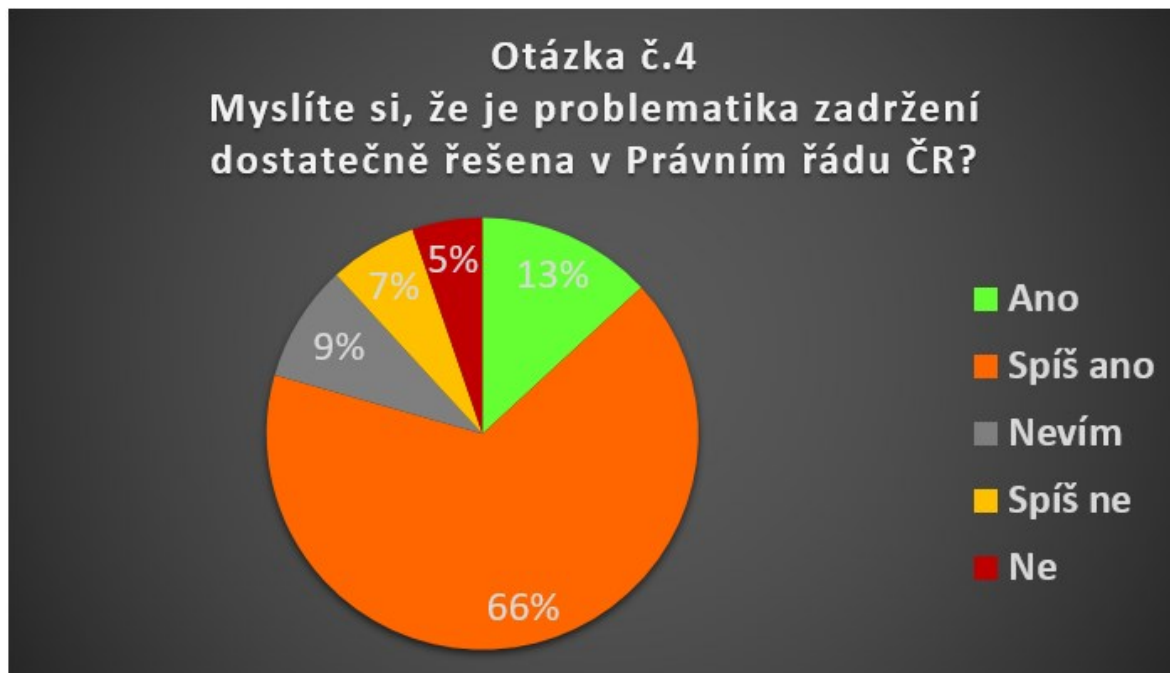
5.1.2.2 Otázka č. 4: Názor na legislativu

Byla položena otázka, zda je legislativní stránka dané problematiky v ČR dobře ošetřena. Je totiž nutné zjistit, jak velké povědomí o právní stránce věci mají i níže postavení pracovníci PKB, jelikož se v problematice zadržování osob o právní prostředí velmi úzce opíráme.

Názory na dostatečnost legislativy byl následující:

Obr. č. 25 – Výsledky dotazníku: Otázka č. 4 – Legislativa [vlastní]

Obr. č. 26 – Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 4 [vlastní]

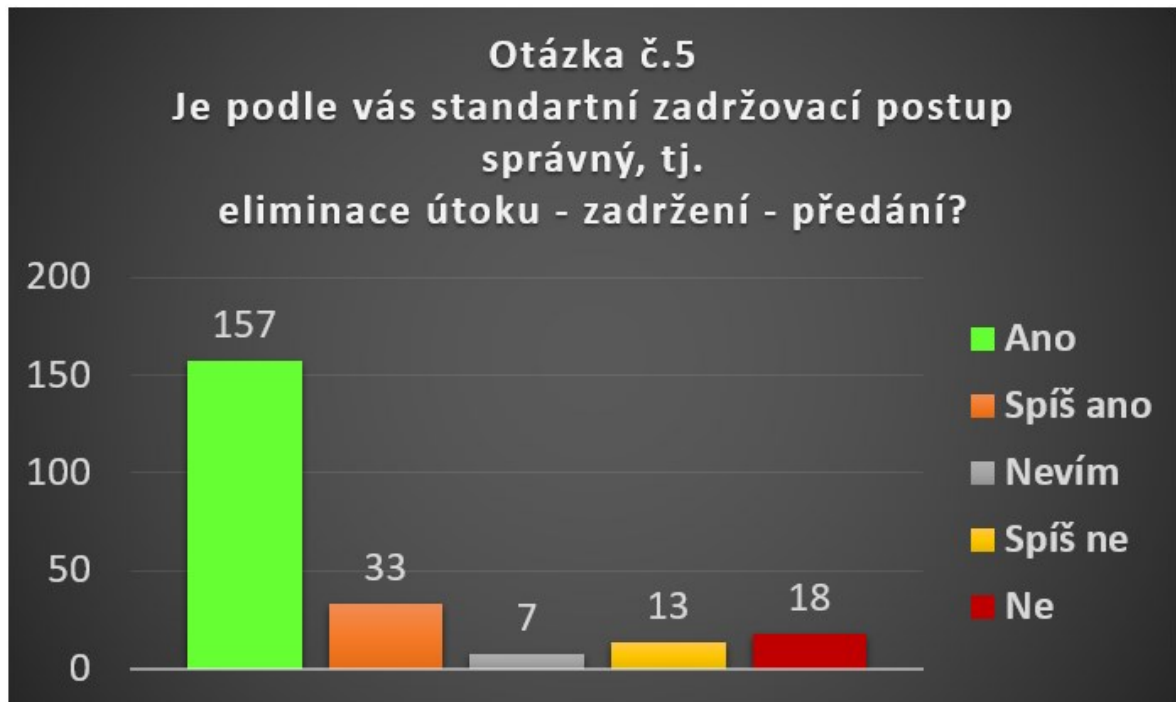
Zde byl názor vyjádřen poměrně jasně. Více než polovina respondentů volila odpověď „spíše ano“, druhá nejvíce zastoupená odpověď pak byla „ano“. Z výsledků vyplývá, že pracovníci v PKB mají o legislativním rámci věci povědomí, avšak je jim jasné, že je stále co zlepšovat.

5.1.2.3 Otázka č. 5: Správnost standartního zadržovacího postupu

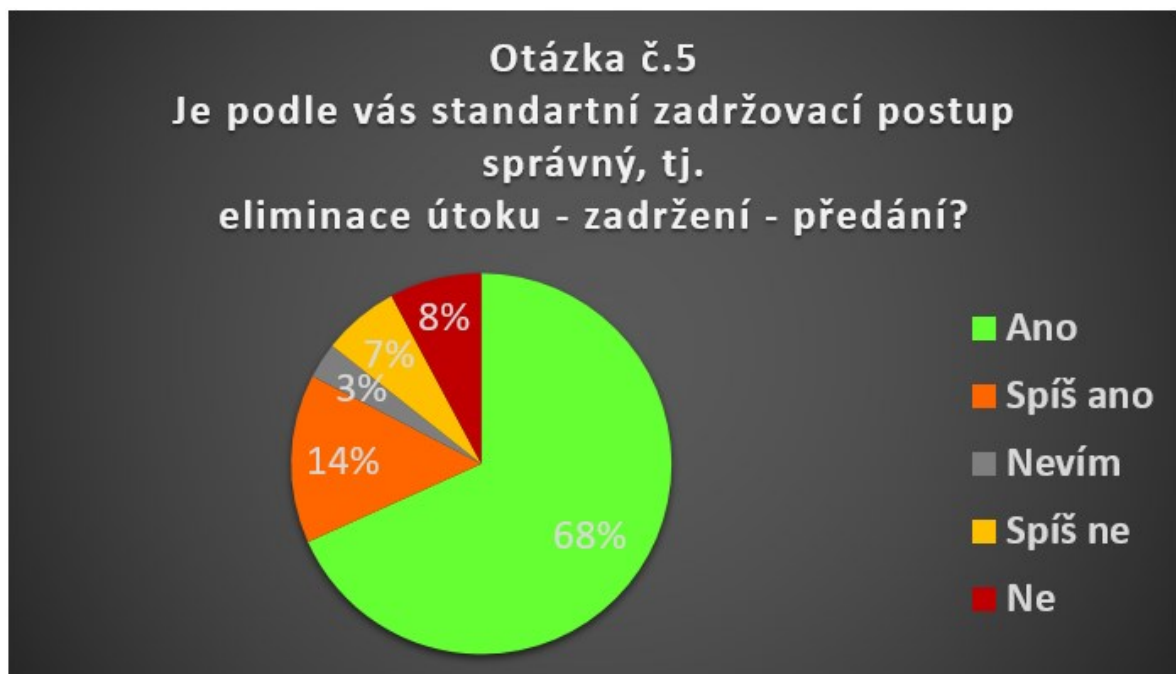
Tato otázka byla položena z důvodu zjištění, zda a jak jednotliví pracovníci v PKB provádí (by prováděli) zadržení, protože jako na všechny i na tuto otázku se mohou odpovědi různit. Nastínil jsem nejběžnější možnost, kdy je zadržení nutné, pokud podezřelý (útočník) útočí a je třeba ho zadržet a předat policii.

Odpovědi byly takové:

Obr. č. 27- Výsledky dotazníku: Otázka č. 5 – zadržovací postu [vlastní]

Obr. č. 28 – Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 5 [vlastní]

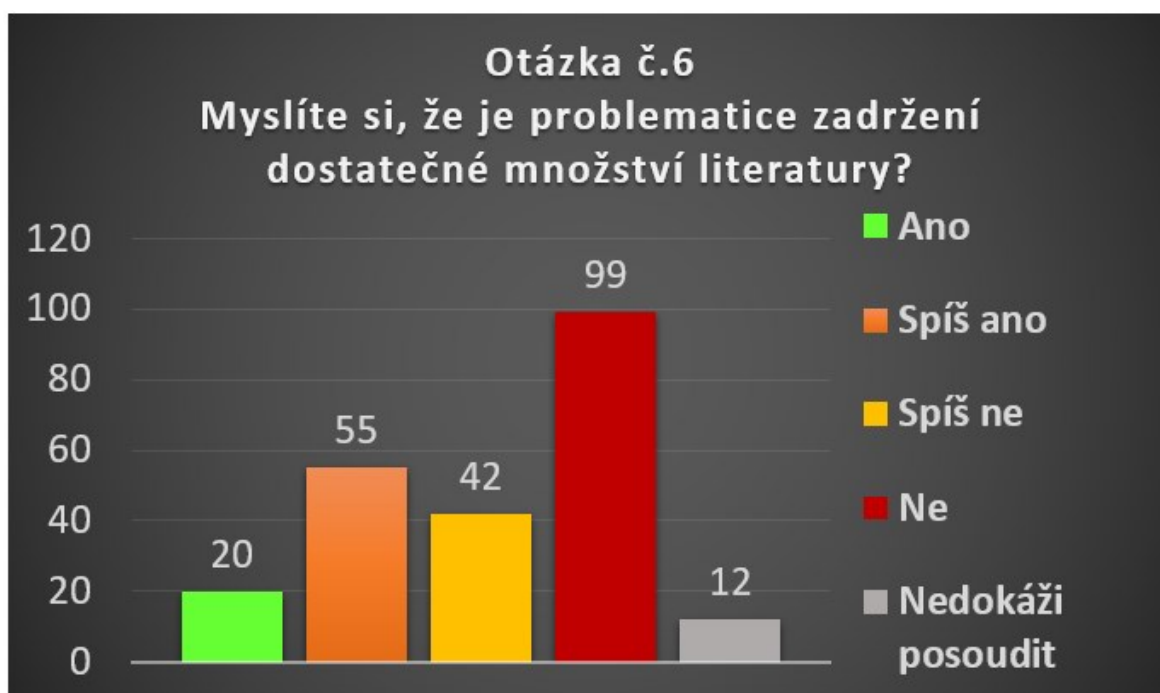
Výsledky odpovědí na tuto otázku jsou šokující. Nevím, zda se zde většina dotazovaných nechala nachytat, nebo je pro ně tento postup opravdu správný. Až s podivem,

že v nastíněné sekvenci úkonů tak málo lidí postrádá komunikaci před eliminací útoku a transport před předáním do rukou světské moci. Na komunikaci mnohdy není čas, ale minimálně kuse, nebo v náznaku by měla nějaká proběhnout (jedno dvě slova, výkřik atp.). Transport je také velice důležitý. Pochybuju, že budeme danou osobu držet v místě, kde jí zadržíme, až do příjezdu policie. Místo zadržení nemusí být klidné a omezení svobody pohybu člověka pracovníkem PKB může působit společenský rozruch.

Zde jsou zřetelně jasné nedostatky a chybějící komunikace, která je často opomíjena přesto, že v mnohých případech může hrát rozhodující roli.

5.1.2.4 Otázka č. 6: Literatura

Aby bylo možné provádět zadržování osob bezpečně a bez zbytečného násilí, je třeba poznat možná úskalí této činnosti prvně v úrovni teorie. Proto byl další dotaz směřován na množství dostupné literatury, která řeší problematiku zadržení podezřelé osoby.

Obr. č. 29 – Výsledky dotazníku: Otázka č. 6 – Literatura [vlastní]

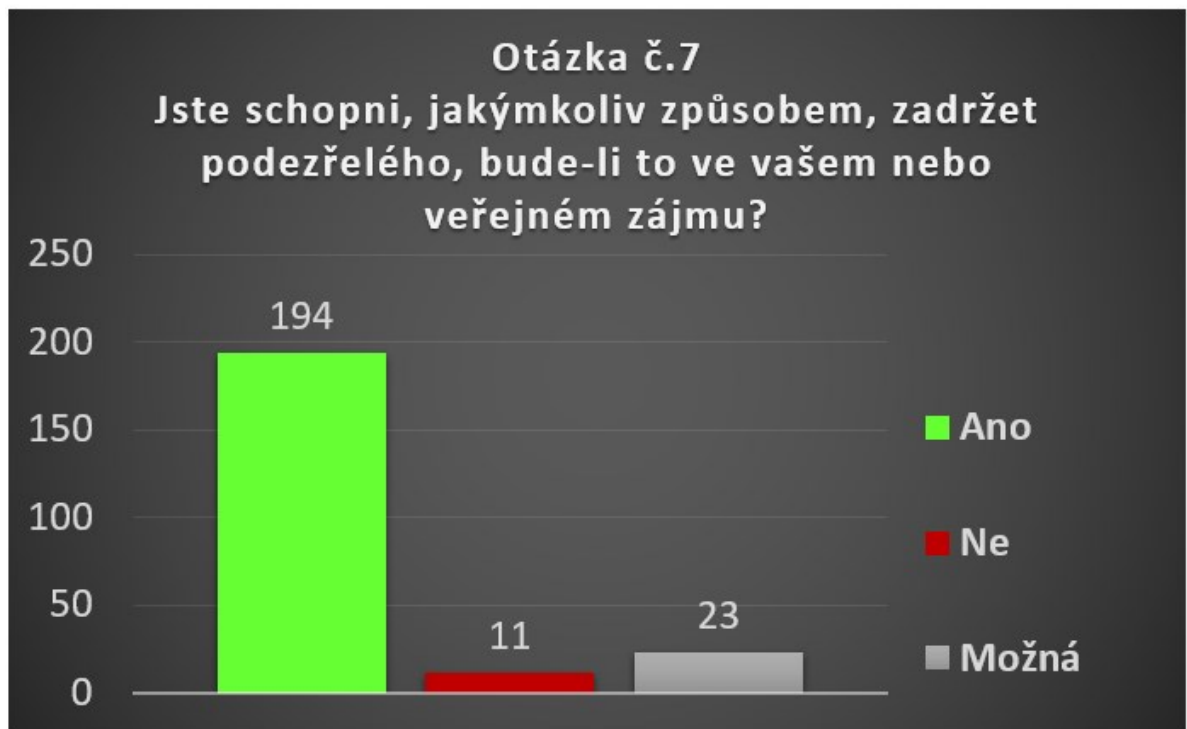
Obr. č. 30 – Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 6 [vlastní]

Názory na dostatečné množství literatury se různí, přesto se většina lidí přiklání k variantě, že literatury je nedostatek. S tímto výsledkem si dovolím souhlasit a vybídnout společnost, ať se této problematice více věnuje. Bude totiž čím dál více potřebná. Bezpečné časy jsou ty tam.

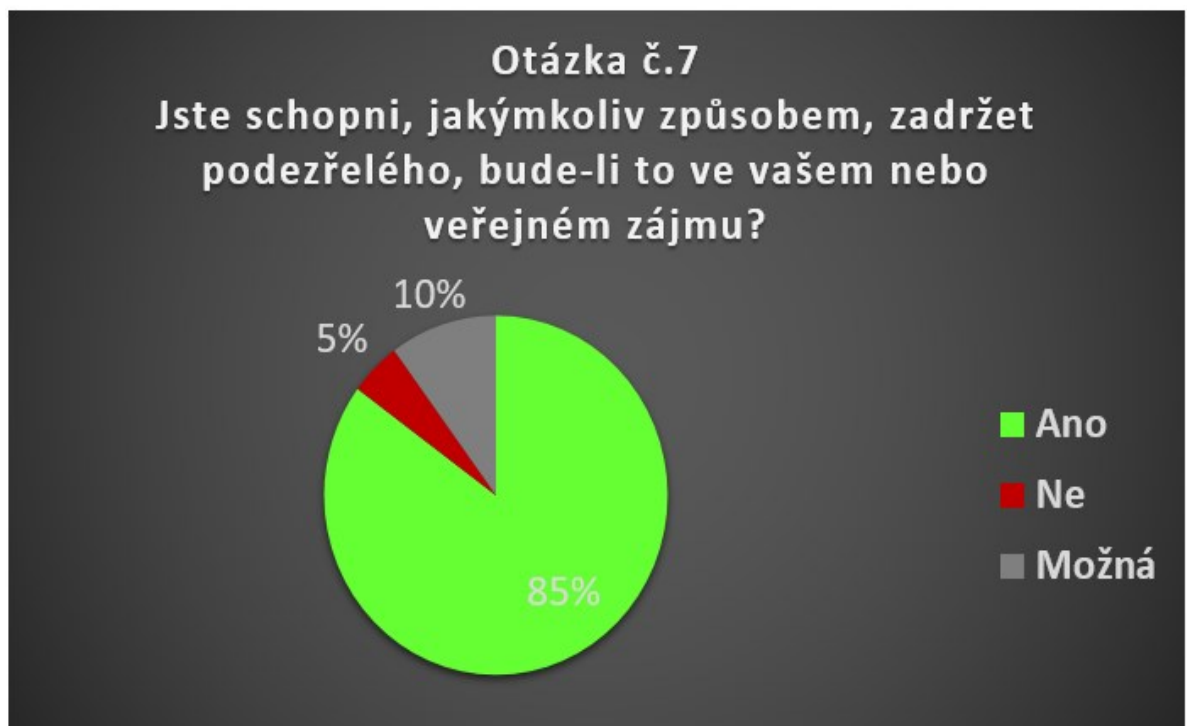
5.1.2.5 Schopnost zadržet podezřelou osobu

Tato otázka měla za úkol zjistit, zda je ten či onen pracovník PKB schopen zadržet podezřelou osobu, bude-li to nutné, v zájmu společnosti, nebo v jeho vlastním zájmu. Tato otázka je důležitá.

Odpovědi byli následující:

Obr. č. 31 – Výsledky dotazníku: Otázka č. 7 – Schopnost zadržet [vlastní]

Obr. č. 32 – Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 7 [vlastní]

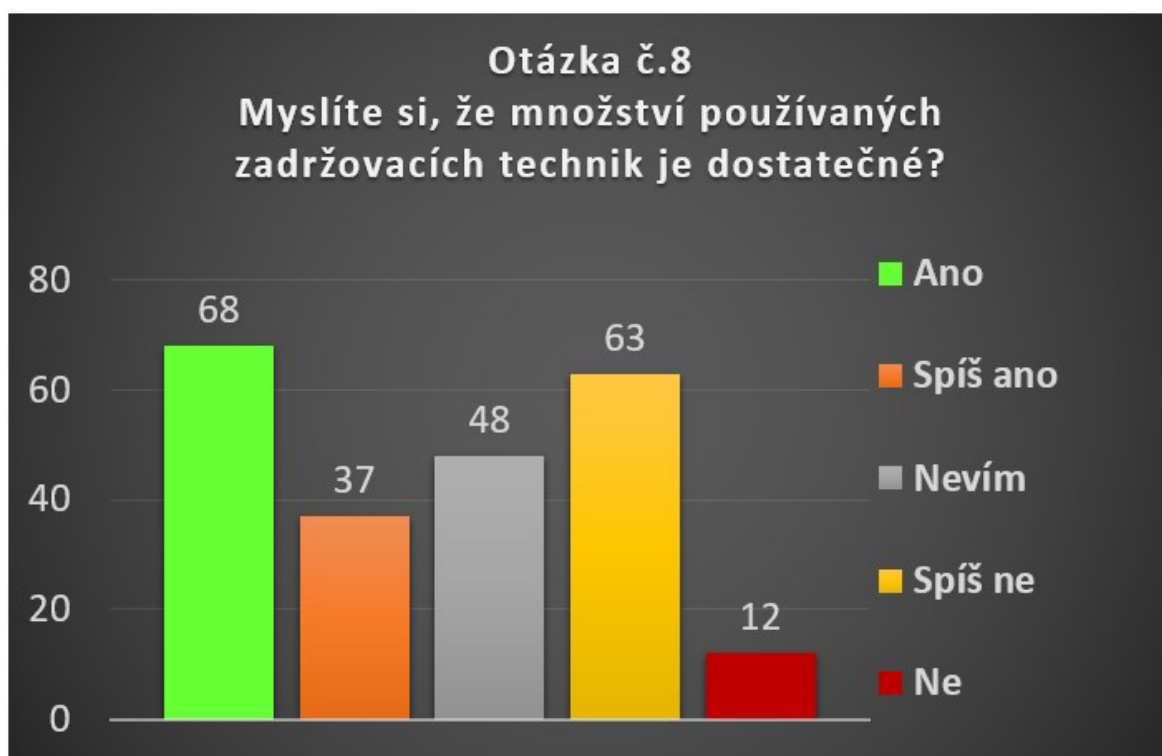
Je dobré, že si většina respondentů na zadržení věří, ale osobně si myslím, že jsou to tak trochu milosrdně nalhané odpovědi. Když vidím ty rozklepané strýce na fotbalovém

stadionu, kteří nemají daleko infarktovému stavu kvůli výsledku, ne tak kdyby na ně vybafl nějaký pětadvacetiletý bijec. Souhlasím, že většina lidí v PKB zadržet asi dovede. Ale toto číslo se mi zdá nepravděpodobné.

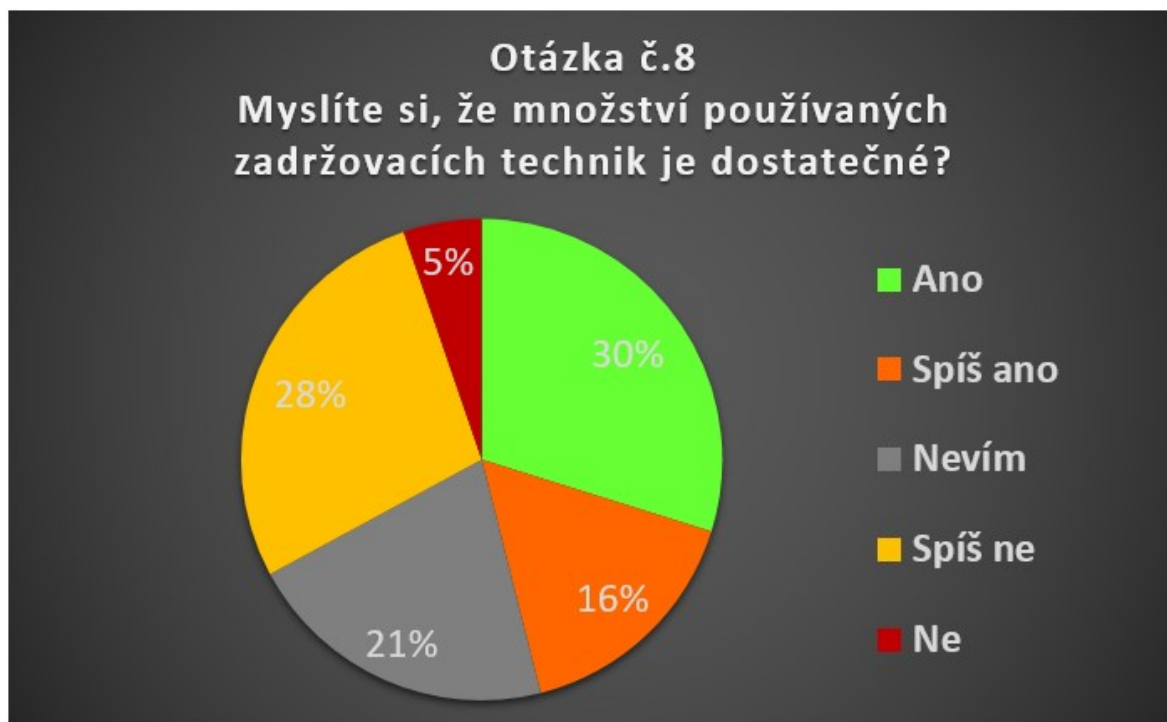
5.1.2.6 Množství používaných zadržovacích technik

Zde bylo třeba zjistit, jaký mají zaměstnanci v PKB názor na množství zadržovacích technik v současné době. Víme, že existuje téměř nepřehledné množství možností zadržení podezřelé osoby, ale ne každý tuto činnost zvládá. Vycházíme z toho faktu, že drtivá většina zaměstnanců PKB, která fyzicky provádí zadržení, bere svou práci jako rutinní činnost, což vede k oslabení pozorovací schopnosti a postupné ztrátě bdělosti.

Názor na dostatek používaných technik byl takový:

Obr. č. 33 – Výsledky dotazníku: Otázka č. 8 – množství používaných technik [vlastní]

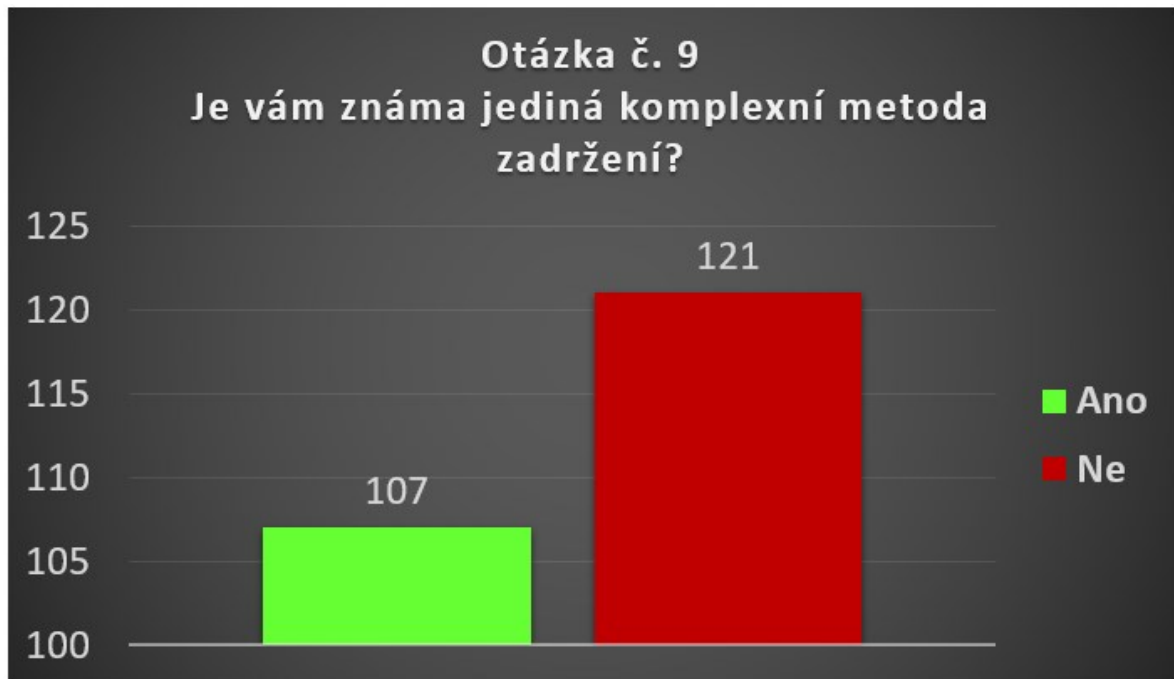
Obr. č. 34 – Procentuální výsledky odpovědí na otázku č. 8 [vlastní]

Roztříštěnost jednotlivých odpovědí reflektuje nejednotný názor na množství zadržovacích technik, jež jsou v dnešní době standardně používány. Toto se děje hlavně díky neochotě se vzdělávat nebo být vzděláván v problematice zadržení. Nicméně, více než třetina respondentů se kloní k názoru, že současné množství technik je dostatečné. Pomineme-li komplikované sekvence, které vycházejí z bojových umění, pak je množství dostupných technik značně omezené. Nestačí totiž pouze jejich znalost, ale je zapotřebí jich vhodně používat, být dostatečně důrazný, nebo citlivý, a také je třeba znát jejich analogie, případně lehké kombinace s jinými metodami.

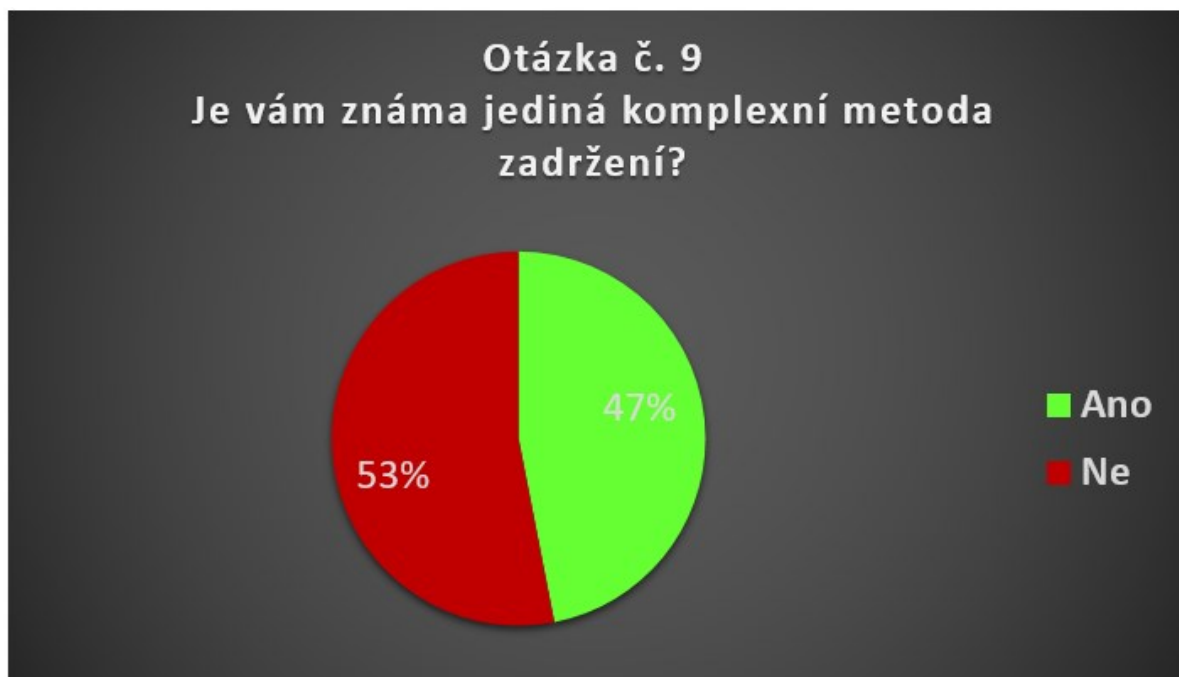
5.1.2.7 Otázka č. 9 – Komplexní metoda

Poslední otázka měla za úkol zjistit, zda pracovníci PKB znají nějakou komplexní metodu, která se dá použít ve všech třech případech chování podezřelého. V praxi je možno se s podobnými metodami setkat například u policie. Metoda, jež by se dala aplikovat na celou množinu chování podezřelé osoby, je jistě taková, která by postupovala s jistou gradací v závislosti na vývoji situace. Ovšem, existence takové metody závisí na osvětě a duševní vyspělosti jedince, který provádí zadržení.

Výsledky byly následující:

Obr. č. 35 – Výsledky dotazníku: Otázka č. 9 – existence komplexní metody [vlastní]

Obr. č. 36 – Procentuální vyjádření odpovědí na otázku č. 9 [vlastní]

Přihlédneme-li na celou otázku objektivně, pak lze s nadhledem říci, že známost jediné jediné komplexní metody, je u dotazovaných respondentů téměř půl na půl. Podle tohoto výsledku lze určit, jak velký zájem má ta která půlka.

5.2 Interview

Kvantitativní analýza veřejného mínění, která je realizována pomocí dotazníku nám poskytuje data, dle kterých jsme schopni provádět dílčí závěry. Tuto kvantitativní část je třeba opřít o kvalitní názory konkrétních lidí, kteří přímo pracují v PKB.

Pro kvalitativní část práce byla provedena trojice interview se zaměstnanci PKB, kteří mají se zadržováním osob osobní zkušenost. Zdůrazňuji, že interview proběhlo formou fyzické schůzky s danou osobou. Otázky byly známi předem a veškeré vytěžování informací probíhalo formou debaty nad problémem.

Následující část páté kapitoly obsahuje stručný přepis s vyhodnocením všech rozhovorů a zhodnocení získaných informací.

Interview je vždy rozděleno do dvou částí. Začátkem každého rozhovoru je stručná charakteristika respondenta a jeho vztah k PKB. Tyto informace jsou následně shrnuty. Ve druhé části je pak rozhovor zaměřen na problematiku bakalářské práce.

5.2.1 Interview 1: Problematika zadržení na sportovních a kulturních akcích

Prvním respondentem je zaměstnanec (brigádník) SBS, která se zabývá poskytováním bezpečnostních služeb na sportovních akcích, nebo při zábavách. Jako brigádník, který pro SBS pracuje nárazově, a přitom studuje obor Bezpečnostní technologie, systémy a management má dvojitý úhel pohledu na tento problém, a proto může odpovídat s nadhledem.

Při oslovení tohoto pracovníka PKB bylo cílem zjistit, jak postupují podobní pracovníci SBS při zadržování osob, případně jak se učí novým metodám.

5.2.1.1 Interview1: *Stručná charakteristika respondenta*

Můžete se stručně představit?

Jmenuji se Lukáš Bortel. Jsem vysokoškolák a jako většina mého druhu si přivydělávám, kde se dá. Brigáda v bezpečnostní agentuře mě zaujala nejen kvůli příbuznosti k mému oboru, ale také kvůli možnosti podílet se na zlepšení bezpečnostní situace na kulturních akcích.

Co je každodenní náplní Vaší práce?

V mém případě nejde o každodenní práci. Nicméně nejčastější činností je zajištění bezpečnosti na fotbalových a hokejových utkáních. Konkrétně se jedná o vstupní osobní prohlídku fanoušků, dohled a kontrola dodržování návštěvního řádu stadionu a případné zadržení osob, dojde-li k použití pyrotechniky, potyčce nebo jinému porušení návštěvního řádu.

Baví, naplňuje Vás Vaše práce?

Spíše ano. Občas se ale může stát člověk obětí vykonstruovaného útoku bez příčiny a v ten okamžik přichází otázka, zda člověku to riziko stojí za to.

Nevadí Vám riziko, které Vám při Vaší práci hrozí?

Vadí, ale riziko je součástí každé práce, ať už riziko vyvolala hrozba fyzického či psychického rázu. Důležité je snížit zranitelnost použitím správných ochranných pracovních pomůcek, řádné výstroje a výzbroje. Důležitá je rovněž předem domluvená kvalitní nouzová strategie.

Co si myslíte, že je na Vaší práci negativní a co naopak pozitivní?

Začnu pozitivy – za nejdůležitější považuji vymáhání spravedlnosti. Tak jako platí pravidla ve hře pro hráče, stejně tak platí pravidla i pro návštěvníky na stadionu. Za nesporné chování by měl následovat trest v obou případech. Dalšími pozitivy jsou vystavování se pozitivnímu stresu, zlepšování schopnosti komunikace s nepřizpůsobivými lidmi a předcházení konfliktům, ale třeba i možnost jedním okem shlédnout nějaký ten zápas.

Prvním dotazovaným pracovníkem PKB je mladý vysokoškolský student Lukáš Bortel, který si při studiu oboru zaměřujícího se na bezpečnost přivydělává práci u SBS. Jeho hlavní motivací proč tuto činnost vykonává, je poznávání prostředí SBS a jejich uplatnění nabytých vědomostí v praxi. Jako čestný člověk se smyslem pro spravedlnost dělá tuto práci také vzhledem k zachování morálních zásad. Při tomto rozhovoru dokázal

komparovat pozitiva i negativa, a také vyjádřit svůj názor na míru možného rizika, které mu při výkonu hrozí.

5.2.1.2 Vztah k problematice zadržení a přínosu bakalářské práce

Prošel jste nějakým výcvikem, školením než jste začal vykonávat tuto práci, pokud ano, tak jak probíhal?

Podmínkou je získání profesní kvalifikace Strážný. Získání osvědčení je podmíněno absolvováním písemné části zkoušky a ústního pohovoru před zkušební komisí.

Byl jste už v situaci, kdy jste musel zadržovat?

Jedenkrát jsem se podílel na zadržení. Při jednom utkání rozčilený fanoušek v mém sektoru začal vyvolávat konflikt, načež ještě vrhnul kelímek s pivem na hrací plochu. Situaci jsem okamžitě hlásil, jelikož jsem byl nejbližší. Následně jsem jej vyzval, aby zanechal svého jednání, na což nereagoval. Společně s kolegy jsme jej tudíž zadrželi a vyvedli ze stadionu. Běžně se přímého kontaktu s nepřizpůsobivými návštěvníky účastní primárně těžkooděnci.

Myslíte si, že je důležité se zadržovanou osobou komunikovat?

Rozhodně ano. Může ovšem nastat situace, kdy to není zcela možné. Zejména pokud dotyčná osoba absolutně odmítá spolupracovat.

Měl jste možnost studovat zadržení podezřelé osoby nějak teoreticky?

Ano, v rámci svého studia jsem absolvoval kurzy sebeobrany i profesní obrany. Také sledování taktiky těžkooděnců zpětně na video záznamu patří k firemní rutinně.

Kolik zadržovacích technik umíte a kolik jste jich dosud použil?

Jako nejúčinnější jsem doposud shledal klasický podmet následovaný odváděcí pákou skrze zápěstí.

Myslíte si, že má smysl se touto problematikou zabývat?

Problematika jak profesní obrany, tak sebeobrany je důležité téma. Většina lidí se jí začne zabývat až v rámci reakce na nějakou negativní zkušenost a proto by z mého pohledu měl být kladen důraz zejména na prevenci.

Co si myslíte o mé bakalářské práci?

Myslím, že každá situace si žádá individuální přístup a žádá si své jedinečné řešení.

Myslíte, že může být přínosná?

Přínos vidím v popisu jednotlivých možností, které je možné dále kombinovat. Tím roste variabilita zadržení.

Myslíte si, že je v pořádku, aby se k zadržování osob přistupovalo individuálně?

Rozhodně ano, každý případ má jiné okolnosti a je proto potřeba rozlišovat i přístup. Někdo spolupracuje a neútočí, někdo nespolupracuje, ale neútočí a někdo útočí a nespolupracuje.

Souhlasíte s názorem, že se téma zadržení v dnešní době řeší sice často, ale málo důkladně na to, aby zadržení proběhlo bez problémů?

Asi záleží, jak kde. Například ve státním sektoru (policie) dochází poměrně často k nezákonným postupům při zadržování. V soukromém sektoru z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že se problematika zadržení řeší téměř na denní bázi. Nejčastější problém je nalézt v rychlém sledu událostí adekvátní postup. Často má čas prioritou před způsobem zadržení.

Nechtěl byste na závěr něco doplnit?

Prevence je základ – vyhnutí se konfliktu je nejlepší cesta jak ho vyřešit. Takže se problémům pokud možno vyhýbejte a v případě že už k nim došlo, tak nejlepší obrana, je útěk.

Myslíte, že hodně případů zadržení by dopadlo jinak, kdyby existovala nějaká prevence?

Určitě ano. Pokud například problémový fanoušek dostane zákaz vstupu na stadion, nemusí k zadržení vůbec dojít. Stejně tak preventivní osobní prohlídky přispívají k zlepšení situace.

Druhá část interview se věnovala zkušenostem respondenta se zadržováním osob, osobnímu přístupu a názoru na bakalářskou práci. Dotazovaný mi poskytl svůj vlastní pohled na celou záležitost. Zhodnotil, jak se provádí zadržení, a také jmenoval některá pozitiva a negativa své práce. Nad otázkami uvažoval a hledal způsob, jak podat odpověď tak, aby to pochopil i člověk, který nemá tolik praktických zkušeností se zadržováním podvatných živilů. Na adresu mé práce podotkl, že je dobrá, ale každý případ vyžaduje jedinečné řešení.

5.2.2 Interview 2: Zadržení z pohledu zkušeného pracovníka

Další byl uskutečněn s pracovníkem PKB, který má z problematikou zadržení podezřelé osoby letité zkušenosti, jak z pozice „pěšáka“, tak z vyšších sfér.

5.2.2.1 Charakteristika respondenta

Můžete se nám stručně představit?

Jmenuji se Jiří Svoboda, je mi 31 let, jsem absolventem FAI UTB ve Zlíně obor Bezpečnostní technologie systémy a management. V současné době pracuji jako denní manažer v galerii Šantovka v Olomouci. Hlavní náplní mé práce je komplexní kompletní zajištění bezpečnosti celé budovy, od vstupů až po požární bezpečnost.

Jak jste se dostal ke své práci?

V začátcích vysokoškolského studia jsem zatoužil poznat obor, který studuji, po praktické stránce. Našel jsem si při studiu brigádu v oboru. Asi sedm, možná osm let jsem pracoval v obchodním centru v Malenovicích, kde jsem byl ze začátku obyčejným guardem a postupem času, za tři až čtyři roky, jsem se vypracoval na vyšší pozice. Přesněji se jednalo o pozici operačního důstojníka a za další dva roky jsem se stal velitelem objektu.

Po letech strávených ve Zlíně jsem se dozvěděl o volném místě v Olomouci, na které bylo vypsáno dvoukolové výběrové řízení. Přihlásil jsem se a dle výsledku úspěšně absolvoval obě dvě kola výběrového řízení. V prvním kole se jednalo o pohovor s bezpečnostním manažerem, manažerem objektu a personální. Ve druhém kole byl přítomen i divizní ředitel. Ovšem, začátek Olomoucké štace byl stejný jako ve Zlíně. Prošel jsem si těmi nejnižšími pozicemi, abych se dostatečně obeznámil s novým pracovním prostředím, a poté se začal zapracovávat na vedoucí pozici.

Co je každodenní náplní Vaší práce?

Některé každodenní záležitosti jsou rutinní, ale snažím se si věci skládat tak, aby se rutinou nestávaly. Rutina totiž zabíjí pozornost. Proto není možné ani rutinní záležitosti dělat jenom polovičatě. Když jdou věci tak, jak mají, v podstatě jenom čekáte na problém a děláte obvyklé každodenní úkony. Nutno dodat, že nastalé problémy jsou majoritně stejného, nebo podobného charakteru. Tedy, opakují se pravidelně nebo méně pravidelně jednou za čas. Nutno dodat, že všechno je o lidech. Ať se to zdá jakkoliv nepravděpodobné, tak o většině věcí rozhoduje individuální přístup jednotlivců.

Baví, naplňuje Vás Vaše práce?

Na tuto otázku se těžko odpovídá. Víme, jak je to v našem oboru s platy – peníze nevyděláš, ale zasměješ se. Na druhou stranu si myslím, že je to záslužná činnost, která bude více a více potřeba, protože vývoj společnosti dává tušit, že konfliktních situací bude přibývat. Navíc, člověk pořád poznává a učí se něčemu novému. Ke všemu, ať si lidi myslí svoje, se jedná o záslužnou činnost, takže ano. Má práce mě baví. Kdyby mě nebavila, tak ji asi nedělám. Vždycky máme na výběr.

Nevadí Vám riziko, které Vám při práci hrozí?

Toto zase záleží na lidech. Jako důsledný člověk se tak snažím přistupovat zodpovědně i ke své práci. Nikdy jsem neměl potřebu se za někoho schovávat, jak je to v dnešní době běžné. Nebál jsem se, si za svým rozhodnutím a jednáním pevně stát a nést následky. To se, bohužel, děje málo. Myslím si, že hodně krizových stavů vzniká i díky tomu, jací lidé u

bezpečnostních služeb pracují, že jsou to z 90-95% lidé v důchodovém věku, nebo majitelé průkazu ZTP. Tito lidé mají většinou problémy s vyjadřováním, komunikací a nemají zájem, jsou neschopní se učit. Mnohdy totiž neschopnost komunikovat vyústí až ve zbytečný fyzický konflikt. Tím spíš, že se dnes hned všichni ohání demokracií a svými právy. Každý řeší svoje práva a jen málo povinnosti. Všichni se v dnešní době internetu považují za odborníky a tím se stírá hranice respektu. Vzniká pak jakási odevzdanost, rezignovanost na spravedlnost a lidé v oblasti bezpečnosti pak dělají svou práci špatně, nebo vůbec a znovu se vracím k tomu, že hlavním problémem je komunikace. Komunikace všeobecně!

Co si myslíte, že je na Vaší práci negativní a co naopak pozitivní, případně jak byste některé věci změnil?

Obávám se, že tady se toho moc (z)měnit nedá. Myslím si, že by tomu možná trochu pomohl zákon o (soukromých) bezpečnostních službách. Ten by se ovšem v určitém ohledu křížil s pravidly městské policie a de facto by nám svázal ruce, takže právní stránku věci bych asi nechal jak je.

V těch dalších směrech by to jistě chtělo určitě posílit, kvalitativně i kvantitativně, školení jednotlivých skupin zaměstnanců v bezpečnostních firmách, agenturách. To by však mělo za následek další požadavky. Zejména na zkušební komisaře. Sám jsem totiž zkušebním komisařem, tak vím, o čem je řeč. Je třeba jasně určit pravomoci a odpovědnost lidí.

Chtělo by to, co možná nejvíce, zapracovat na komunikačních schopnostech bezpečnostních pracovníků. V tomto ohledu je ale více problémů, než které by bylo možné v krátké době vyřešit a to hned z mnoha důvodů.

Hlavním markantem je finanční politika, rozvaha. Každý kope za svoji peněženku. Co si budeme povídat, povětšinou jdou peníze ruku v ruce s kvalitou a bezpečnostní sektor není výjimkou. V podstatě existují takové tři hlavní varianty řešení, vezmeme-li do úvahy peníze. První varianta je ideální, ale nejdražší tzn., máme dostatek prostředků, abychom si mohli dovolit zaplatit služby kvalitních a kvalifikovaných lidí. Tento stav je všem výjimečný a téměř se nevyskytuje. Druhou možností je tzv. půlené řešení. Většina zaměstnanců spadá do průměru, ale ve většině případů k sobě mají ještě kvalifikovaného pracovníka. Toto řešení není nejšťastnější, ale pořád to není vyložená prohra. U třetího případu už to prohra je. Většina zaměstnanců jsou důchodci, ZTP, nebo studenti. Kvalifikovaní lidé se u této možnosti vyskytují pouze sporadicky, a pokud se ukáže jejich kvalita, nikdy ne na dlouho.

Třetí případ poskytování takových služeb tak bývá pouze jakýmsi alibi pro pojišťovny, které tyto služby vyžadují. O kvalitě už se přece nikde nepíše.

Druhým dotazovaným je tedy jednatřicetiletý inženýr Jiří Svoboda, toho času vrcholný bezpečnostní manažer v galerii Šantovka v Olomouci. Ke svému zaměstnání se dostal postupně, pozvolným kariéřním postupem. Na otázky reagoval upřímně a otevřeně s množstvím příkladů a jeho velké zkušenosti z praxe byly znát. Je jasné, že se vždy snaží postupovat v přijatelných mezích a s lidmi kolem sebe neustále komunikovat. Na druhou stranu, díky velkým zkušenostem má velký odhad na situace a dokáže je vhodně vyhodnotit a včas řešit. Ač se vždy snaží postupovat podle pravidel, která jsou, ne vždy, jasně dána, je mu jasné, že všechno se nedá vyřešit podle tabulek, a proto je třeba zdravý „selský“ rozum.

5.2.2.2 Vlastní zkušenosti se zadržením a důležitost vhodné komunikace

Prošel jste nějakým výcvikem, školením než jste začal vykonávat tuto práci, pokud ano, tak jak probíhal?

Výcvik mám, myslím, že docela solidní. Jsem totiž doteď žákem pana Maláníka. Dělán instruktora sebeobrany a práce se zbraní. Ovšem, nutno dodat, že veškeré kurzy a výcvik, co se týká obrany, mi dala vysoká škola a kurzy pod vedením zkušeného mentora. V práci jsem se s nějakým výcvikem podobného směru a charakteru nesetkal.

Ano, i firmy zaštiťují určitá školení. Ta však bývají jen pro úzký okruh lidí. Všechno je o lidech a s jejich zájmem roste a padá veškerý úspěch. Z vlastní zkušenosti vím, že zaměstnanci bezpečnostních služeb nejeví sami iniciativu a zájem se učit novým věcem. Hodně to ovlivňuje jejich věk nebo fyzický stav, ale u některých je to prostě jenom nezájem.

Byl jste už v situaci, kdy jste musel zadržovat?

Ano, ale je to různé. Ve Zlíně - Malenovicích bylo takových případů velice málo. Malenovice nejsou v centru města, takže se tam člověk musí nějak dopravit, což omezuje výskyt opilců a jiných pochybných existencí na minimum. Problémoví lidé se totiž zdržují vesměs v centru měst. Například v Olomouci je problém relativní blízkost nádraží.

Letos jsem zadržoval $\pm 4x$ (jednou měsíčně), což je více než kdy jindy. Čtyřikrát jsem zadržoval ve smyslu omezení na svobodě. V poslední době se začíná hromadit zadržování tohoto typu. Je to dáno vývojem společnosti a vzrůstající mírou agresivity.

Jinak krátkodobé (dočasné) omezení svobody zadržení, na pár minut, je na denním pořádku. Jedná se většinou o lidi, kteří porušují provozní řád budovy, jsou v podnapilém stavu, pod vlivem drog, kradou, nebo se chovají jinak v nesouladu s interním řádem. Tady se zase přistupuje ke každému případu jednotlivě, podle chování narušitele (spolupracuje a neútočí, nespolupracuje a neútočí, spolupracuje a útočí). Nutno dodat, že našim primárním zájmem je ochrana budovy, nikoliv majetek (zboží) obchodníků.

Myslíte si, že je důležité se zadržovanou osobou komunikovat?

Komunikace je velmi důležitá. Už víme, že v případě dobrých rétorických vlastností je možné vykomunikovat 85-90% situací tak, aniž by došlo ke zbytečné fyzické konfrontaci.

Komunikace je ovšem důležitá i v jiném a velmi důležitém ohledu. Na základě dobře volených slov se může situace vyvíjet lépe, než jsme očekávali. Bohužel ne vždy se to podaří. Je ale pravdou, i když situace dopadne jinak (potyčkou), že jsme se snažili o bezkontaktní řešení a na základě svědků, nebo kamerových záběrů tak chráníme sebe sama. V případě, kdy už došlo k potyčce, nebo nějakému většímu kontaktu, již volíme pouze psí povely. Taktéž při manipulaci a předávání policii.

Postupujete někdy při své práci mimoprávně? Pokud ano, měl jste kvůli tomuto jednání někdy problémy? (ne zcela podle práva)

Ano, denně to bývají jednotky až desítky případů a s tím jsou spojené i stížnosti. Znovu opakuji, že každý se ohání svými právy, ale nikdo nemyslí na své povinnosti. Jako příklad bych zde uvedl tzv. notorické vraceče (navrátilce). To jsou lidé, které vyprovodíte dveřmi a oni se mám těmi samými dveřmi vrátí za pár hodin, někdy dokonce i za pár minut. Pokud to nejsou známé firmy, tak se snažíme s nimi komunikovat a jednat obezřetně. Ovšem, tohle nejde do nekonečna. Nejsme tam kvůli jednomu člověku. Pokud ani druhé upozornění nepomůže, bývá použito jiných metod, například důrazná domluva mimo kamerový záběr. Takový jedinec se pak chvíli danému místu vyhýbá.

Měl jste možnost studovat zadržení podezřelé osoby nějak teoreticky?

Každý začátečník k sobě dostane mentora. Tento mu ukáže, co a jak. Koho sledovat, kde si dávat větší pozor v rámci prostoru, budovy atp. Každá firma má, nebo by měla mít, manuály pro určité situace, které by mohly nastat. V těchto manuálech bývá popsán postup řešení těchto situací, někdy bohužel i s jistými monology, které se mají aplikovat. Když se nad tím zamyslíme, tak musíme uznat, že tyto monology jsou maximálně redundantní. Na učení se nějakých formulí nejsou peníze a v situacích, kdy by se měly používat, není čas. Na tento problém také existuje spousta příkladů, ale jistě si to dovedete představit.

Kolik zadržovacích technik umíte a kolik jste jich dosud použil?

V úplných začátcích jsem neznal ani jednu zadržovací techniku. Nikdo to po mě nevyžadoval. Postupem času jsem se, díky škole a vlastnímu zájmu, naučil několik základních. Teď si myslím, že umím zhruba 5-6 zadržovacích technik bez prostředku. Všechno je na zájmu člověka. Většinu lidí to nezajímá, nemají na to čas, vůli, nebo peníze. Bohužel nic není zadarmo a já jako instruktor sebeobrany, jsem se to musel také někde naučit. Navíc, podléhám určité organizaci, která jde svou cestou fyzické bezpečnosti.

Myslíte si, že má smysl se touto problematikou zabývat?

Určitě, protože jak se mění společnost a okolní svět, tak to brzy budeme hodně potřebovat. U nás v České republice to zatím není tak markantní, ale podle například Belgie, Francie a jiných států, není nebezpečí zase tak daleko.

Jediné štěstí je, že Česká republika nikoho nezajímá a je tu relativně bezpečno. To i díky tomu, že máme přístup ke zbraním. To ale nebude mít dlouhého trvání a za 10-20 let budeme, co do bezpečnosti, na stejně špatné úrovni jako dříve uvedené státy.

Myslím, že je dobré tento problém zpracovat a postavit se nebezpečí čelem, protože v dnešní době už se vytratila čest a čestné chování.

Dostal jste někdy kvůli zadržení osoby do problémů?

Samozřejmě, že byly stížnosti, jak na mě tak na mé kolegy, ale ty vždycky nějak vyšuměly. Všude, kde jsme se pohybovali a dělali zásahy, tak byly kamery, takže nebyl problém se

případně obhájit, ale málokdy to zašlo tak daleko. Ovšem, je třeba dodat, že někdy nastala i taková chvíle, kdy si ani policie nevěděla rady. Tomu jsem byl ale účasten až zprostředkovaně.

Myslíte, že může být moje bakalářská práce přínosná?

Ano, myslím, že tato práce může být přínosná, ale jsou tam velké ale. Je třeba danou problematiku cílit na určitá místa a formy situací a tomu všemu pak podřídít veškeré záležitosti. Přeci jen je rozdíl, kde se zadržení provádí, jestli je to samoobsluha, fotbalový stadion, nebo letiště.

Myslíte si, že je v pořádku, aby se k zadržování osob přistupovalo individuálně?

Určitě ano. Samozřejmě, že i na zadržení je možné vykonstruovat určité šablony, ale to nemusí být vždy ku prospěchu věci. Může nastat špatně, nevhodně zvolený postup a zbytečné problémy jsou na světě. Raději je lepší tomu nechat volný průběh a řešit to v individuální rovině. Společnost nás vnímá jako nevzdělance, ale právě více dobrých individuálních řešení jim může změnit úhel pohledu.

Souhlasíte s názorem, že se téma zadržení v dnešní době řeší sice často, ale málo důkladně na to, aby zadržení proběhlo bez problémů?

Ano, ale problém bych viděl opět v komunikaci. V dnešní době, kdy je zadržení na denním pořádku se totiž přestává mluvit. Většinou se nejprve něco s horkou hlavou udělá, a pak se hledá cesta z problémů.

Ano, ale musí se říct důvody, aby se vědělo co se děje. Někdy to ústí ve fyzický kontakt.

Chtěl byste na závěr našeho rozhovoru něco doplnit? (zkušenost, postřeh atd...)

Chtěl bych doplnit, že zadržení osoby podezřelé, jak jej stanovuje §76 odstavec 2, zní – omezení osobní svobody. V tomto případě je nutno jmenovat na jakých svobodách, bude ten či onen omezen. Proto se přikláním k tomu, že název paragrafu je nadřazen názvu odstavce. Takže bych se o celé této situaci vyjadřoval jako o zadržení osoby podezřelé.

Dále, chci jen připomenout, jak už jsem řekl jednou, že našim primárním zájmem je chránit budovu. Až v momentě, kdy není najatý personál schopen zasahovat u jednotlivých právních subjektů, nastupujeme my. Pro srovnání, za loňský rok jsme chytili 6 zlodějů. Ostatních, jako feťáků, alkoholiků, buřičů a lidí co neměli zrovna svůj den, byli stovky.

Myslíte, že hodně případů zadržení by dopadlo jinak, kdyby existovala nějaká prevence?

Prevence by jistě pomohla, ale také záleží na tom, kam bude zacílena. Zadržení, nebo chcete-li, omezování lidí na svobodě, se lidem nutit nedá. Každopádně, když nikdo, tak zaměstnanci bezpečnostních služeb by to měli znát a umět. Bohužel víme, jací lidé jsou majoritně zaměstnáni u SBS.

Myslím, že co do krádeží a podobných věcí by hodně pomohla tzv. nástěnka hanby. Tedy zveřejnění fotografie, nebo kamerového záznamu pachatele veřejně. Hodně lidí by si rozmyslelo, zda jim stojí za to, pro pár stovek, být veřejně na pranýři. Ovšem, tato praktika nelze v naší zemi uskutečnit, neb nás omezuje zákon o ochraně osobních údajů.

Díky velkým zkušenostem druhého respondenta bylo možné zachytit obrovské množství informací. Ač je toto interview dlouhé, nejedná se o doslovný přepis. Je to pouze zachycení nejdůležitějších postřehů, myšlenek a příkladů respondenta. Praktické příklady a zkušenosti jsou pro mou práci důležité z důvodu zjištění, jak daleko je možno zajít při zadržování osob, případně jak se postupuje. Dotazovaný podtrhl důležitost komunikace, která je nutná. Zároveň si postěžoval, že komunikační schopnosti některých pracovníků PKB jsou žalostné. Do velké míry je to nedostatkem financí a zájmu. Na adresu bakalářské práce se vyjádřil kladně a zdůraznil, že by se tato problematika měla zpracovávat více, protože je to téma vysoce aktuální, vzhledem k momentální situaci.

5.2.3 Interview 3 – Výcvik zadržovacích metod

Posledním respondentem byl pracovník PKB, který má dlouholetou zkušenost jako doorman na diskotéce a podobných akcích.

5.2.3.1 Charakteristika respondenta

Můžete se nám stručně představit?

Jmenuji se Filip Miljkovič a jsem absolventem UTB FAI ve Zlíně, obor bezpečnostní technologie systémy a management. V současné době pracuji pro Ministerstvo vnitra Slovenské republiky, kde řeším hlavně prevenci kriminality, drogové závislosti mládeže, násilné útoky na mládeži, sexuální útoky atp. Hlavní náplní je neverbální komunikace aplikovaná v praxi, prevence, čtení jednotlivých neverbálních znaků, sebeobrana, zadržení, boj. Dále jsem instruktorem pro výcvik policejních složek, městské policie, Policie Slovenské republiky, pohotovostních útvarů a instruktorem Ju-jutsu, sebeobrany a profesní obrany. Též dílčím způsobem spolupracuji s Policií České republiky. Tuto práci vykonávám externě, neboť nemám české občanství.

Jak jste se dostal ke své práci?

Při práci pro Policii Slovenské republiky.

Co je každodenní náplní Vaší práce?

Mou činností je hlavně lektoring. Věnuji se instruktáži sebeobrany a profesní obrany. Externě spolupracuji se soukromými bezpečnostními službami. Věnuji se výuce komunikačních prvků při policejních akcích, psychické přípravě a technické přípravě městské policie nebo Policie Slovenské republiky.

Baví, naplňuje Vás Vaše práce?

Ano, protože se snažím předávat dál to, co umím, a tak se snažím zvýšit úroveň veřejné, společenské a komerční ochrany.

Nevadí Vám riziko, které Vám při práci hrozí?

Při práci lektora vesměs žádné riziko nehrozí. Ale když jsem působil v pořádkové službě, pohotovostním útvaru nebo jako dohled CCTV, tak tam jistá míra rizika byla. Pokud se v tom člověk pohybuje denně, dokáže se v jednotlivých situacích jednoduše orientovat a vyhodnotit je.

Co si myslíte, že je na Vaší práci negativní a co naopak pozitivní, případně jak byste některé věci změnil?

Pozitivních věcí moc není. Je pozitivní, když někdo zadrží podezřelou osobu tak, jak má, což je z mnoha důvodů velice nejisté.

Negativa převažují. Pokud mám jmenovat, tak například nedostatečná informovanost pracovníků, nedostatečné školicí prostředky, nedostatek odborné literatury a to hlavně pro průmysl komerční bezpečnosti, chybějící legislativa (nic neřeší), nedostatek kvalifikovaných odborníků v této problematice, slabá psychická příprava jedinců. Na slabou psychickou přípravu jedinců bych chtěl obzvlášť upozornit, protože hodně sporných situací vznikne díky chybnému úsudku pracovníka bezpečnostní služby a může to mít velké následky. Neodborný zásah totiž může skončit žalobou.

Třetím dotazovaným je absolvent vysoké školy se zaměřením na bezpečnost Filip Miljkovič. V současné době pracuje pro Ministerstvo vnitra Slovenské republiky. Jeho hlavní náplní práce je prevence kriminality, sexuální útoky, neverbální komunikace aplikovaná v praxi, členění jednotlivých neverbálních znaků, lektoring profesní obrany a sebeobranu atp. O své práci a zkušenostech hovořil otevřeně a bez okolků. Jelikož pro PKB pracuje vesměs externě, neměl problém se na věci dívat s odstupem profesionála.

5.2.3.2 Zkušenosti doormana, čtení neverbálních znaků**Prošel jste nějakým výcvikem, školením než jste začal vykonávat tuto práci, pokud ano, tak jak probíhal?**

Ano, prošel jsem školením pod Policií Slovenské republiky a různými vojenskými výcviky. Věnuji se také bojovému umění Ju-jutsu, takže z jeho poznání uplatňuji různé techniky, hlavně páky. Také se zajímám o bojové systémy. Zbytek svých znalostí jsem získal při samostudiu, mimo vzdělávací a školicí instituce.

Byl jste už v situaci, kdy jste musel zadržovat?

Ano, byl. Nejvíce při asi práci doormanů v nočním klubu.

Myslíte si, že je důležité se zadržovanou osobou komunikovat?

Určitě ano, na prvním místě a při jakémkoliv postupu. Komunikace je důležitým pilířem celé problematiky, protože na základě dobré komunikace je možné většinu situací vyřešit bez komplikací. Ale to už jsme zase u psychické přípravy pracovníků SBS.

Měl jste možnost studovat zadržení podezřelé osoby nějak teoreticky?

Ano, jednalo se o studium odborné literatury, které jsem podpořil praxí. Nutno dodat, že takové literatury, která řeší daný problém, není vůbec mnoho.

Kolik zadržovacích technik umíte a kolik jste jich dosud použil?

Tady je třeba se dívat na nastalou situaci. Zadržovací technika se volí na základě situace, proto se nedá jednoznačně určit přesný počet možných variací zadržení. Ale jako instruktor sebeobrany a profesní obrany zvládám dostatečné množství kombinací na každou situaci.

Dovolím si poznamenat, že na každé zadržení je potřeba znát nejméně tři techniky, podle pohybu (postavení) útočníka, a to sice statická poloha, dynamický pohyb, nebo podle toho, jaké má útočník zbraně a různé kombinace a analogie.

Myslíte si, že má smysl se touto problematikou zabývat?

Určitě pro oblast profesní obrany, je to velice důležitý aspekt.

Dostal jste někdy kvůli zadržení osoby do problémů?

Nenazýval bych to asi úplně problémy, ale řekněme, že někdy to není úplně snadné. Nicméně když taková situace nastala, jednalo se o ojedinělé případy.

Ano při práci doormanů se ne vždy volala policie. Vlastně se volala, jen když to nešlo jinak, anebo již byla daná osoba varována, že k němu bude povolána policie.

Co si myslíte o tématu mé bakalářské práce?

Každá taková práce má v určité části toho systému svůj přínos, který je možné rozvinout. Ukazuje nový pohled na věc a dává podněty k další diskusi. Hlavní přínos je v tom, že literatury, která tento problém řeší, není mnoho, a tak je každý pohled dobrý. (nový pohled na věc)

Myslíte, že může být přínosná?

Určitě ano. Hlavně pro pracovníky PKB a SBS.

Myslíte si, že je v pořádku, aby se k zadržování osob přistupovalo individuálně?

Já osobně preferuji individuální přístup. Je pravda, že u mnohých bezpečnostních služeb je možní se držet nějakého interního kodexu, ale to neplatí vždy. Mnohdy to spíš svazuje ruce a zvyšuje nervozitu pracovníků PKB.

Souhlaste s názorem, že se téma zadržení v dnešní době řeší sice často, ale málo důkladně na to, aby zadržení proběhlo bez problémů?

Ano, jednoznačně. Bez problémů to neproběhne téměř nikdy, protože ve většině případů zadržujeme lidi pod vlivem návykových látek. Návykové látky komplikují celý zadržovací proces. Člověk pod vlivem návykové látky má posunutý práh bolesti, což situaci neulehčuje, neboť reakce takové osoby na jednotlivé podněty je hodně nepředvídatelný. I když je v takovém případě použita hrubá síla, nemusí to stačit, ale vždy je třeba myslet na následky svého jednání.

Chtěl byste na závěr našeho rozhovoru něco doplnit? (zkušenost, postřeh atd...)

Můj osobní názor je takový, že by se této problematice mělo věnovat více pozornosti, jak v PKB, tak v ohledu legislativy. Na některé zákony čekáme již příliš dlouho a stále jsou v nedohlednu. Společnost se vyvíjí, ale zákonodárná moc stagnuje.

Myslíte, že hodně případů zadržení by dopadlo jinak, kdyby existovala nějaká prevence?

Jednoznačně. Pokud by byla dostatečná prevence v taktických postupech, fyzické a legislativní přípravě, tak by zadržení proběhlo v 80% úspěšně. Problém je ten, že dostatečná prevence není levná záležitost.

Poslední respondent kvitoval s povděkem zpracování téma bakalářské práce, neboť každá takováto práce přinese jiný úhel pohledu. Jeho velké zkušenosti ze soukromého, tak i státního sektoru se myslím obrazí do odpovědí. Dotazovaný opět zdůraznil důležitost komunikace. Přidal postřeh, že je třeba sledovat postavení podezřelého, a podle toho reagovat. Toto je velice důležitý aspekt. Pohyb, postavení osoby, která má být zadržena je jedním z rozhodujících prvků v momentě, kdy volíme způsob zadržení.

Kapitola číslo pět byla celá věnována průzkumu veřejného mínění. Pro smysluplnost dat, o které by bylo možné opřít svá tvrzení, byla oslovena odborná veřejnost. Tedy lidé, jenž pracují, nebo pracovali v PKB. Pro kvantitativní část této analýzy byl zvolen dotazník, neboť se jevil jako vhodný ukazatel. Dotazník nám poskytl základní informaci, jaký je pohled na daný problém a v některých otázkách i odpověď, jak hluboké povědomí mají pracovníci PKB v dílčích částech problematiky zadržení. Pro zkvalitnění celé práce byla na závěr analýzy zařazena trojice interview s lidmi z praxe. Pro tyto rozhovory byli vybráni velice zkušené pracovníci PKB, kteří přidali své pohledy, postřehy a zkušenosti. Díky získaným informacím bylo možné sestavit vlastní návrh zadržovacích metod v poslední kapitole práce.

6 VLASTNÍ NÁVRH

V této, poslední kapitole budu prezentovat svůj vlastní návrh zadržení podezřelého, podle jeho chování. Samotné návrhy jednotlivých variant jsou konstruovány tak, aby byly co možná nejvíce variabilní a bylo možné techniku kdykoliv v průběhu provádění zadržení techniku vhodně kombinovat. Teoretická část práce slouží jako opora. Seznamuje s rozšířenými způsoby zadržení podezřelého. Charakterizuje smysluplné zadržení, transport a uvádí příklady chování podezřelých osob. Jsou zde jmenovány některé funkce PKB, jejichž náplní práce je zadržování podezřelých osob.

Při konstrukci vlastního návrhu čerpám z výsledků analýzy veřejného mínění odborné veřejnosti, která je první kapitolou praktické části (kapitola číslo 5). Ovšem, není možné se opírat jen o výsledky kvantitativní a kvalitativní analýzy, je třeba také vycházet z odborných znalostí nabitých při studiu. Poté tyto znalosti a výsledky komparovat s dostupnou literaturou a vytvářet možné variabilní analogie.

Jednotlivé návrhy jsou rozděleny opět do tří kapitol, podle chování podezřelého, kdy buď spolupracuje a neútočí, nespolupracuje a neútočí, nebo nespolupracuje a útočí. Jsou zde uvedeny modelové příklady, které jsou názorně prezentovány prostřednictvím fotodokumentace. Dále je nastíněn další možný postup pro případ, že se situace začne vyvíjet jinak, než bylo možno vytušit.

6.1 Varianta 1 – Podezřelý spolupracuje a neútočí

K takovému chování podezřelého dochází tenkrát, pokud si onen člověk uvědomí svou chybu (je v místech, kde nemá co dělat, byl prozrazen ... atd.). Tuto situaci řešíme, co možná nejvíce, diskrétně. Taková situace se totiž stává vesměs ve společnosti vícero lidí, kdy je třeba nepoutat zbytečnou pozornost. Možná panika, která by mohla vzniknout nehodně volenými slovy, by totiž mohla vyústit až ve fyzický konflikt, což není žádoucí. Snažíme se proto komunikovat zdvořile, ovšem s ohledem na oslovovanou osobu.

Situace, kdy daná osoba spolupracuje a neútočí, se řeší bezkontaktní formou. Ne vždy jde o zadržení. Může se jednat o pouhý doprovod mimo vymezený prostor, případně naznačením směru, kam se má daný jedinec dále vydávat, aby nemusel být zadržen. Pro větší názornost je takovýto případ demonstrován na obrázcích č. 37 a 38.

Obr. č. 37 – Zdvořilá komunikace [vlastní]

Oslovený jedinec může reagovat trochu podrážděně, nebo frustrovaně. Budeme-li ovšem zdvořilý a v komunikaci klidný, pak se možnost případné potyčky minimalizuje. Je docela možné, že se zdvořilostí vždy nevystačíme, a proto je třeba volit jiné metody.

V případě, že se daný jedinec zdá být dezorientovaný (přiopilý, ve stresu ... atp.), tak mu naznačíme směr, nebo jej přímo nasměrujeme s lehkým, nenásilným dotykem.

Obr. č. 38 – Lehký dotek [vlastní]

V obou případech je nejdůležitějším prvkem celé situace komunikace. Komunikace je na prvním místě. Nic méně, jak už dobře víme, bývá velmi často zanedbávána, odbývána, v nejhorších případech je vynechána úplně.

Obr. č. 39 – hrozba pěstí [28]

Jsou případy, kdy se dotyčný zdráhá odejít dobrovolně, i když byl v počátcích nakloněn ke spolupráci. Zde je možné využít hrozbu, jako prevenci proti případnému konfliktu. V těchto momentech demonstrace síly většinou funguje. Pokud ne, hledáme jinou cestu.

Případy, kdy podezřelý spolupracuje a neútočí, jsou časté. Mnoho pachatelů drobných přestupků rezignuje na aktivitu. Je totiž pravdou, že je lepší se dohodnout na dalším postupu = menší následky, postih.

Veškeré situace, byť jen doprovod k východu v místě, kde je nežádoucí osoba propuštěna končíme diskrétním postojem!

6.2 Varianta 2 – Podezřelý nespolupracuje a neútočí

Pokud podezřelý nespolupracuje a neútočí, nastává většinou u lidí, kteří si vynucují nějaké své požadavky. Tady řešíme odvádění a případné zadržení pomocí lehkých kontaktů. Neuplatňujeme zde hrubou sílu, ale spíš využíváme reflexů lidského těla. Přesto, že se jedná o lehkou manipulaci, je nutné komunikovat, být ve střehu a zachovat si přirozenou míru agresivity.

Možností, jak se dá nespolupracovat a neútočit (protestovat) je hned několik. Daní jedinci sedí, nebo leží, případně se drží předmětů. V takových momentech je opět nejdříve vhodné oslovení a pokus o domluvu. Pokud tato možnost selže, je třeba tu jistou osobu dočasně zadržet a transportovat na jiné místo, kde bude propuštěna/předána policii.

6.2.1 Otočení v ramenou

Jsou i případy, kdy člověk stále chodí do míst, kde nemá co dělat. Pokud se takto děje, využijeme otočení v ramenou a odstrčení zpět.

Obr. č. 40 – Otočení v ramenou [vlastní]

Jedná-li se o obyčejného člověka, který protestuje, provokuje, nebo se na sebe snaží díky svému chování upozorňovat, pak by tato technika měla stačit. Na jejím konci samozřejmě zaujmeme diskrétní postoj.

6.2.2 Tlak na krk

Když protestující sedí na místě a odmítá se jakkoliv hnout, je třeba ho zvednout a transportovat na místo, kde bude předán policii, nebo propuštěn.

Obr. č. 41 - Tlak na krk a zvednutí [vlastní]

Tato technika využívá specifického tlaku na krk, vypadá nenásilně, ale je poměrně bolestivá. Někdy stačí danou osobu zvednout. Jedinec, který před malou chvílí prodělal specifický druh bolesti, v některých případech odejde sám.

V případě, kdy sám neodejde, nebo začne při zvedání klást odpor, je možné lehce přejít do transportní polohy a páky na zápěstí. Při dobrém provedení tato technika nebudí zbytečný rozruch.

Obr. č. 42 – Detail tlaku na krk

[vlastní]

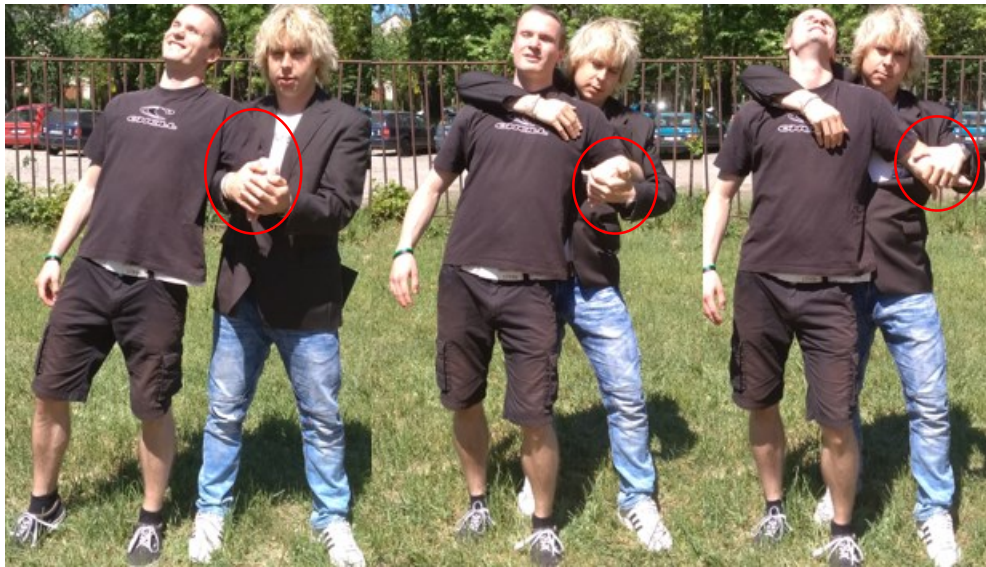
Obrázek číslo 42, je detailní snímek tlaku na krk. Prsty ruky, kterou provádíme tlak, můžeme použít pro zakrytí palce, kterým provádíme tlak. Pokud tak učiníme a vhodně okomentujeme, je tato metoda velice společenská.

Obr. č. 43 – Transportní poloha [vlastní]

Páku na zápěstí je možno provést pro samotný transport i bez přidržování člověka v záklonu. Nevzniká dojem, že je danému jedinci blíženo a přitom ho máme ve své moci.

Pro jedince, jejichž anatomické dispozice jsou anomální, můžeme využít páku na zápěstí se zámkem. Mezi těmito technikami jsou velice snadné, technicky nenásilné přechody.

Obr. č. 44 – Páky na zápěstí [vlastní]

Jestliže protestující leží na zádech, pak volíme tlak na břicho, kde prudším dynamickým stlačením donutíme ležícího člověka k reflexu, kdy zvedne hlavu ze země. V ten moment jej uchopíme za krkem a zatlačíme do předklonu vsedě. V této pozici, když se nemůže hnout, mu vysvětlíme, co se bude dít dál a poté pokračujeme v úkonech celé sekvence. Je možné, že v tomto okamžiku už bude nakloněn spolupráci. Pokud ne, tak pokračujeme v sekvenci úkonů. Na konci toho všeho je, v případě propuštění diskrétní postoj, v případě předání diskrétní odstup, dle instrukcí policie (pustit, předat).

Obr. č. 45 – Příliš zdvořilá komunikace [vlastní]

Na obrázku č. 45 je příklad komunikace, která je správná, ale časově náročná a pro jednodušší povahy poněkud nesrozumitelná. Takže tady bych volil spíše slova jako „**pokud nevstanete sám, budu vás muset odvést**“. Případně s hrubším slovníkem, podle typu člověka.

Jak už bylo vícekrát psáno, počáteční komunikace je důležitá. Jednak chráníme sebe sama, a také se dá nazvat jakousi reakční dobou pro obě strany.

Obr. č. 46 – Oslovení [vlastní]

Pokud se chystáme někým manipulovat a narušit tak jeho tělesnou integritu, můžeme se vymanit z vykáni a danému člověku normálně tykat.

Obr. č. 47 – Komunikace v průběhu [vlastní]

Obr. č. 48 – Úchop za krk [vlastní]

Uchopení za krkem a přitlačení do předklonu musí být provedeno rychle. Samotný tlak do předklonu pak musí být takový, aby se deviant nemohl nebezpečně pohybovat.

Obr. č. 49 – Předklon [vlastní]

Komunikace, postavení do transportní pozice a páka na zápěstí. Pak je dotýčný v naší moci.

Obr. č. 50 – Zvednutí pro transport [vlastní]

6.2.3 Stržení zezadu

Jsou i situace, kdy dotyčný nespolupracuje a neútočí, pouze provokuje. Zde je možné uplatnit stržení zezadu.

Obr. č. 51 – Stržení zezadu [vlastní]

Problematickému jedinci přiložíme zezadu ruce přes oči, podlomíme kolena (zde si pomůžeme nohou, kopem) a složíme za hlavu na zem. Hlavu je třeba držet a na konci celé sekvence je nutné hlavu přitisknout k zemi. Poté už dotyčným manipulujeme dle potřeby.

Obr. č. 52 - Stržení zezadu [vlastní]

Obr. č. 53 - Stržení zezadu [vlastní]

6.3 Varianta 3 – Podezřelý nespolupracuje a útočí

Poslední variantou je, když zadržované podrážděné individuum nespolupracuje a ještě ke všemu útočí. V takovém případě je třeba jednat rychle. Jedinci, kteří takto jednají, bývají často pod vlivem nějakých návykových látek, a tak pokus o komunikaci asi selže. Nicméně je třeba se o ni pokusit, nebo třeba alespoň vykřiknout.

Obr. č. 54 – Zrušení útoku a navolnění [vlastní]

Po komunikaci, pokusu o komunikaci, je třeba neprodleně zrušit útok a zahájit další úkony. Po zrušení útoku je třeba ihned provést navolňovací úder, protože potřebujeme trochu času pro přechod do podmetu. Je-li to nutné, nebo vhodné, tak před samotným podmetem ještě ušetříme útočnickový úder na hrudník. Poté ho podmetem pošleme k zemi.

Je třeba být zdravě agresivní, protože útočníci, kteří jsou pod vlivem návykových látek, mívají často snížený práh bolesti. Nesmíme se bát být tvrdí a nekompromisní. Zdravé násilí musí existovat.

Obr. č. 55 – Podmet [vlastní]

Podmet musí být proveden dostatečně dynamicky. Předěje se tak problémům a má to mimo jiné i psychologický efekt. Po průběhu navolnoňovacího úderu a rychlého podmetu, se může deviant cítit trochu dezorientovaně. Což nám vůbec nevádí, ba naopak. Alespoň na chvíli opadne odpor.

Po podmetu, si dotýčného položíme na bok, zaklekneme na krk, a chytíme ruku do páky na zápěstí. Nyní s ním můžeme manipulovat. Komunikujeme s ním pouze pomocí tzv. „psích povelů“.

Zadrženého si otočíme na břicho, přičemž před samotnou manipulací provedeme úder pěstí na hrudník a povel „**na břicho!**“.

V momentě, kdy zadržený leží na břiše a my ho pohodlně držíme v páce, je možné si na něj sednout nebo kleknout, odpočinout si po zadržení a před transportem. Pokud by se snad chtěl onen jedinec nějak vrtět, tak přitáhneme páku na zápěstí, nebo mu klekneme na záda a ono ho to brzy přejde.

Obr. č. 56 – Manipulace na zemi [vlastní]

Když máme podezřelou osobu v držení na břiše, tak zavoláme policii. Policii informujeme, podle známých otázek (*co?, kde?, kdy?, proč?, jak?, kdo?, k čí škodě?*) o situaci. Informace podáváme jasně, stručné a pouze takové, na které se nás pracovník policie zeptá. Poté zavěsíme a vyčkáme opětovného zavolání. [21]

Než přijede policie, můžeme se zadrženou osobou manipulovat a transportovat ji na místo, kde bude předána policii. Pomocí povelů si násilníka otočíme na bok, následně dáme

do polohy vsedě s přitlačenou hlavou do předklonu, zvedneme a v páce odvedeme na místo, kde proběhne předávka. Tam si onu osobu zase položíme pro všeobecné pohodlí.

Obr. č. 57 – Propuštění, předání policii [vlastní]

Při předávání policii postupujeme podle jejich instrukcí. Pokud si daného člověka převezmou přímo v držení, pak je to jasné. Když chtějí, abychom zadrženého pustili, tak to uděláme dle obrázků výše.

Zadrženého překročíme. Ruku držíme stále v páce. Uděláme úkrok dozadu, přičemž jednou rukou držíme páku a druhou ruku položíme na hlavu. Druhý úkrok zpět, pustíme páku na zápěstí a držíme už jen hlavu. Dalším krokem pak odstoupíme úplně a tím pro nás veškerá fyzická konfrontace končí.

6.4 Zdůvodnění zvolených variant

Jednotlivé varianty byly navrženy z důvodu jednoduchosti provedení. Tyto varianty je možné mezi sebou různě kombinovat vzhledem k situaci, ve které se nacházíme. Podle vývoje situace, je možno každou variantu řešit s různým stupněm tvrdosti. Komunikaci je možné přiostrit zvýšením hlasu, nebo volbou slov. Zásahy, kdy je potřeba delikventa zvednout a odvést na jiné místo se dají také řešit s různým důrazem. Vzhledem k páce na zápěstí je pak možné s daným člověkem nakládat, jak uznáme za vhodné. Poslední metoda jde opět řešit v klidu. Je možné ji vykonat tak, že uděláme pouze to co je nutné a je klid. V případě, kdy zfetovaný útočník nechce pochopit, co dělá špatně, zařadíme více dobře mířených obranných úderů. Musí brát v potaz, že z pohledu obránce je nám dovoleno téměř vše a je dobré to využít. [27]

Kvůli variabilitě těchto zadržovacích technik a možnosti kombinací byly vyhodnoceny jako nejvhodnější pro širokou aplikaci v PKB. Nejedná se zde o metodiku zadržovacích technik, ale pouze o jakési minimum, které je dobré znát a zvláště pracovníci PKB by měli takoveto způsoby zadržení ovládat. Na závěr bych chtěl zdůraznit, že komunikace je v první řadě nutná. Bez vhodné komunikace se ani v oblasti zadržení neobejdeme. Dále, je třeba brát jednotlivé situace s dostatečným nadhledem, odstupem. Odosobnit se od jednotlivých situací a jednat tak, jak je to nejlépe možné. Zachovat si přirozenou míru agresivity, pro řešení vyhrocených konfliktů. Být dostatečně důrazní, ale nejednat afektovaně, nebo zkratovitě. Je dobré být sice v některých momentech tvrdý, ovšem je nutná i jistá přítomnost empatie.

ZÁVĚR

Bakalářská práce byla zpracována na téma variabilita zadržení podezřelého v prostředí průmyslu komerční bezpečnosti. Cílem práce bylo seznámit s rozšířenými způsoby zadržení z různých úhlů pohledu. Takto zpracovaný materiál může být použitelný jak pro laiky, tak pro lidi, kteří se zadržováním podezřelých osob zabývají. Svou strukturou by mohla tato práce posloužit jako opora při zpracovávání metodiky.

V první kapitole byly vymezeny nejdůležitější pojmy a nezbytná část právního prostředí. Tyto právní úpravy je třeba znát, neboť se přímo dotýkají problematiky zadržování podezřelých osob, a také záleží na jejich subjektivním posouzení. Pokud budeme znát tuto část práva dokonale, můžeme být ve výhodě.

Druhá kapitola řešila zadržení podezřelého s ohledem na jeho chování. Byly zde uvedeny příklady chování i zadržení a nastínění dalšího postup, který předchází propuštění podezřelé osoby nebo předání policii.

Ve třetí kapitole byly rozděleny způsoby zadržení podle jednotlivých typů. Typy zadržení byly rozděleny do třech variant s příklady. Některé příklady byly pro větší názornost a přehlednost celé situace doplněny fotodokumentací. Závěr třetí kapitoly uvádí některé chyby v komunikaci.

Čtvrtá kapitola jmenovala některé funkce PKB, které provádějí zadržení. Řazení bylo podle toho, s jakou frekvencí daná funkce zadržuje. Dále zde bylo porovnání poskytování bezpečnostních služeb soukromého a státního sektoru, jaký je poměr jednotlivých složek a kdy která z nich zasahuje-nastupuje.

Kapitola číslo pět byla celá věnována průzkumu veřejného mínění. Pro smysluplnost dat, o které by bylo možné opřít svá tvrzení, byla oslovena odborná veřejnost. Dotazník nám poskytl základní informaci, jaký je pohled na daný problém a v některých otázkách i odpověď, jak hluboké povědomí mají pracovníci PKB v dílčích částech problematiky zadržení. Pro zkvalitnění celé práce byla na závěr analýzy zařazena trojice interview s lidmi z praxe. Pro tyto rozhovory byli vybráni velice zkušení pracovníci PKB, kteří přidali své pohledy, postřehy a zkušenosti.

Poslední kapitola obsahovala vlastní návrh zadržení podezřelého. Tento návrh byl konstruován s přihlédnutím na chování podezřelého. Jednotlivé zadržovací metody jsou dostatečně variabilní pro možnost přechodu na těžší nebo lehčí zásah, dle vývoje situace.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] VAVERA, František, Miloš BALABÁN, Bohuslav PERNICA a kolektiv. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. 1. Praha: karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3150-9.
- [2] Zákon č. 89/2012 Sb.: Zákon občanský zákoník. *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, s.r.o., 2017 [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>
- [3] Frank Bold. *Frank Bold* [online]. Praha: x, 2018, 7.1.2018 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <http://frankbold.org/poradna/kategorie/sousedska-prava/rada/svepomoc-pri-ochrane-subjektivnich-prav>
- [4] Epravo.cz. *Epravo.cz* [online]. Praha 1: Actimmy, 2002, 7.1.2002 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/svepomoc-podle-obcanskeho-zakoniku-15589.html>
- [5] Trestní předpisy: redakční uzávěrka .. Ostrava: Sagit, 2010-. ÚZ. ISBN 978-807208-932-1.
- [6] LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management I*. 1. Zlín: VeRBuM, 2011. ISBN 978-80-87500-05-7.
- [7] Můj právník. *Můj-právník.cz* [online]. 2017: Martin Rosulek, 2017 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <http://muj-pravnik.cz/nutna-obrana-a-krajni-nouze-v-trestnim-pravu/>
- [8] Epravo.cz: Zadržení osoby při a po spáchání trestného činu. *Epravo.cz: Zadržení osoby při a po spáchání trestného činu* [online]. Praha 1, 2000, 20.11.2000 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/zadrzeni-osoby-pri-a-po-spachani-trestneho-cinu-416.html>
- [9] Epravo.cz: Kontrola věcí a prohlídky zaměstnanců prováděné zaměstnavatelem. *Epravo.cz: Kontrola věcí a prohlídky zaměstnanců prováděné zaměstnavatelem* [online]. Praha 1: Actimmy, 2013, 10.4.2013 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/kontrola-veci-a-prohlidky-zamestnancu-provadene-zamestnavatelem-90023.html>
- [10] SVOBODA, Jiří. *Problematika prohlídky zadržené osoby v podmínkách průmyslu komerční bezpečnosti*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2011, 84 s. (76 352 znaků). Dostupné také z: <http://hdl.handle.net/10563/16228>. Tomas Bata

University in Zlín. Faculty of Applied Informatics, Ústav elektroniky a měření.
Vedoucí práce Maláník, Zdeněk.

- [11] SPORNÉ OTÁZKY NEPOSKYTNUTÍ POMOCI V JUDIKATUŘE ČESKÝCH SOUDŮ. *SPORNÉ OTÁZKY NEPOSKYTNUTÍ POMOCI V JUDIKATUŘE ČESKÝCH SOUDŮ* [online]. Praha: karolinum, 2011, 24. 11. 2011. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/49310/DPTX_2010_1_0_3_6730_0_79654.pdf?sequence=1
- [12] LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management IV*. 1. Zlín: VeRBuM, 2014. ISBN 978-80-87500-57-6.
- [13] LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management II*. 1. Zlín: VeRBuM, 2012. ISBN 978-80-87500-19-4.
- [14] LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management V*. 1. Zlín: VeRBuM, 2015. ISBN 978-80-87500-57-5.
- [15] LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management III*. 1. Zlín: VeRBuM, 2013. ISBN 978-80-87500-35-4.
- [16] MILJKOVIČ, Filip. *Základné štandardy profesnej obrany pracovníka priemyslu komerčnej bezpečnosti*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2016, 103 s. (19 512 znaků). Dostupné také z: <http://hdl.handle.net/10563/38300>. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta aplikované informatiky, Ústav elektroniky a měření. Vedoucí práce Maláník, Zdeněk.
- [17] MILJKOVIČ, Filip. *Vplyv psychiky pracovníka priemyslu komerčnej bezpečnosti na úspešné riešenie situácie profesnej obrany*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2014, 79 s. (77 989 znaků). Dostupné také z: <http://hdl.handle.net/10563/30151>. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta aplikované informatiky, Ústav bezpečnostního inženýrství. Vedoucí práce Maláník, Zdeněk.
- [18] OSINA, David. *Systemizace a komparace profesní obrany a sebeobrany*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2017, 83 s. Dostupné také z: <http://hdl.handle.net/10563/40842>. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta aplikované informatiky, Ústav bezpečnostního inženýrství. Vedoucí práce Maláník, Zdeněk.

- [19] BRABEC, František a kolektiv. *Soukromé detektivní služby*. 1. Praha 8: EUROUNION, 1995. ISBN 80-85858-16-9.
- [20] GRUBER, David. *Zlatá kniha komunikace*. 3. Praha: Gruber - TDP, 2009. ISBN 9788085624281.
- [21] ČÍRTKOVÁ, CSC., doc. PhDr. Ludmila. *Policejní psychologie*. 3. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-475-3.
- [22] *Npm: bouncers* [online]. USA: npm, 2016 [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <https://docs.npmjs.com/>.
- [23] *IDnes.cz* [online]. Praha 5: Mafra, 2008 [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/radar-by-udajne-mohla-hlidat-i-soukroma-ochranka-ftc-/domaci.aspx?c=A080506_085418_domaci_lf.
- [24] *SODES* [online]. CZ: SODES, 2012 [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <http://www.sodes.cz/>.
- [25] *New Age Safety: Why Are You Looking At Hiring A Bodyguard?* [online]. USA: New Age Safety, 2016 [cit. 2016-12-12]. Dostupné z: <http://newagesafety.com/why-are-you-looking-at-hiring-a-bodyguard/>.
- [26] TOMEŠOVÁ, Klára. *Porovnání výcviku profesní obrany u soukromých a státních služeb* [online]. Zlín, 2016 [cit. 2016-12-13]. Dostupné z: http://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/38930/tome%C5%A1ov%C3%A1_2016_dp.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Bakalářská práce. Fakulta aplikované informatiky, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce Ing. Dora Lapková.
- [27] ASSOCIATION OF CHIEF POLICE OFFICERS. *Guidance on the Safer Detention and Handling of Persons in Police Custody*. 2. London: National Policing Improvement Agency, 2012, 219 s.
- [28] *Zdravotnictví a medicína* [online]. Praha: Mladá fronta, 2016 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://zdravi.euro.cz/denni-zpravy/z-domova/manual-vede-zdravotniky-jak-poznat-obet-domaciho-nasili-481818>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

aj.	A jiné
apod.	A podobně
atd.	A tak dále
atp.	A tak podobně
CCTV	Closed Circuit Television - uzavřený televizní okruh
č.	Číslo
ČR	Česká republika
FAI UTB	Fakulta aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati
např.	Například
obr.	Obrázek
SBS	Soukromá bezpečnostní služba
PČR	Policie České republiky
PKB	Průmysl komerční bezpečnosti
tab.	Tabulka
tj.	To jest
tzn.	To znamená
tzv.	Tak zvaně
ZTP	Zdravotně tělesně postižený

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. č. 1 – Postavení bezpečnostní legislativy v právním řádu České republiky</i>	
[1][vlastní úprava]	12
<i>Obr. č. 2 – Rozdělení nutné obrany a krajní nouze [vlastní] .....</i>	18
<i>Obr. č. 3 – Diskrétní postoj [vlastní] .....</i>	23
<i>Obr. č. 4 – Komunikace [vlastní] .....</i>	24
<i>Obr. č. 5 – Zdvih do transportní polohy [vlastní] .....</i>	25
<i>Obr. č. 6 – Zrušení útoku, navolnění, úder na hrudník [vlastní] .....</i>	26
<i>Obr. č. 7 – Podmet [vlastní] .....</i>	26
<i>Obr. č. 8 – Demonstrace síly [vlastní] .....</i>	29
<i>Obr. č. 9 – Hrozba [vlastní] .....</i>	30
<i>Obr. č. 10 – Odstrčení [vlastní] .....</i>	30
<i>Obr. č. 11 – Stržení s použitím teleskopického obušku [vlastní] .....</i>	31
<i>Obr. č. 12 – Transport s použitím pout [vlastní] .....</i>	32
<i>Obr. č. 13 – Poutání k předmětu [vlastní] .....</i>	32
<i>Obr. č. 14 – Bouncer [číslo] .....</i>	35
<i>Obr. č. 15 – Security [číslo] .....</i>	35
<i>Obr. č. 16 – Graf poměru poskytování bezpečnostních služeb na veřejných akcích</i>	
[vlastní]	36
<i>Obr. č. 17 – Detektiv [číslo] .....</i>	37
<i>Obr. č. 18 – Osobní strážce [číslo] .....</i>	38
<i>Obr. č. 19 – Výsledky dotazníku: Otázka č. 1 – Věk respondenta [vlastní] .....</i>	43
<i>Obr. č. 20 – Procentuální vyjádření odpovědi na otázku číslo 1 [vlastní] .....</i>	43
<i>Obr. č. 21 – Výsledky dotazníku: Otázka č. 2 – Respondent [vlastní] .....</i>	44
<i>Obr. č. 22 – Procentuální vyjádření výsledků otázky č. 2 [vlastní] .....</i>	45
<i>Obr. č. 23 – Výsledky dotazníku: Otázka č. 3 – Setkání se zadržením [vlastní] .....</i>	46
<i>Obr. č. 24 – Procentuální vyjádření odpovědi na otázku č. 3 [vlastní] .....</i>	46
<i>Obr. č. 25 – Výsledky dotazníku: Otázka č. 4 – Legislativa [vlastní] .....</i>	47
<i>Obr. č. 26 – Procentuální vyjádření odpovědi na otázku č. 4 [vlastní] .....</i>	48
<i>Obr. č. 27- Výsledky dotazníku: Otázka č. 5 – zadržovací postu [vlastní] .....</i>	49
<i>Obr. č. 28 – Procentuální vyjádření odpovědi na otázku č. 5 [vlastní] .....</i>	49
<i>Obr. č. 29 – Výsledky dotazníku: Otázka č. 6 – Literatura [vlastní] .....</i>	50
<i>Obr. č. 30 – Procentuální vyjádření odpovědi na otázku č. 6 [vlastní] .....</i>	51

<i>Obr. č. 31 – Výsledky dotazníku: Otázka č. 7 – schopnost zadržet [vlastní]</i>	52
<i>Obr. č. 32 – Procentuální vyjádření odpovědi na otázku č. 7 [vlastní]</i>	52
<i>Obr. č. 33 – Výsledky dotazníku: Otázka č. 8 – množství používaných technik [vlastní]</i>	53
<i>Obr. č. 34 – Procentuální výsledky odpovědi na otázku č. 8 [vlastní]</i>	54
<i>Obr. č. 35 – Výsledky dotazníku: Otázka č. 9 – existence komplexní metody [vlastní]</i>	55
<i>Obr. č. 36 – Procentuální vyjádření odpovědi na otázku č. 9 [vlastní]</i>	55
<i>Obr. č. 37 – Zdvořilá komunikace [vlastní]</i>	74
<i>Obr. č. 38 – Lehký dotek [vlastní]</i>	74
<i>Obr. č. 39 – hrozba pěstí [číslo]</i>	75
<i>Obr. č. 40 – Otočení v ramenu [vlastní]</i>	76
<i>Obr. č. 41 - Tlak na krk a zvednutí [vlastní]</i>	77
<i>Obr. č. 42 – Detail tlaku na krk</i>	78
<i>Obr. č. 43 – Transportní poloha [vlastní]</i>	78
<i>Obr. č. 44 – Páky na zápěstí [vlastní]</i>	79
<i>Obr. č. 45 – Příliš zdvořilá komunikace [vlastní]</i>	80
<i>Obr. č. 46 – Oslovení [vlastní]</i>	81
<i>Obr. č. 47 – Komunikace v průběhu [vlastní]</i>	81
<i>Obr. č. 48 – Úchop za krk [vlastní]</i>	82
<i>Obr. č. 49 – Předklon [vlastní]</i>	82
<i>Obr. č. 50 – Zvednutí pro transport [vlastní]</i>	82
<i>Obr. č. 51 – Stržení zezadu [vlastní]</i>	83
<i>Obr. č. 52 - Stržení zezadu [vlastní]</i>	83
<i>Obr. č. 53 - Stržení zezadu [vlastní]</i>	83
<i>Obr. č. 54 – Zrušení útoku a navolnění [vlastní]</i>	84
<i>Obr. č. 55 – Podmet [vlastní]</i>	85
<i>Obr. č. 56 – Manipulace na zemi [vlastní]</i>	86
<i>Obr. č. 57 – Propuštění, předání policii [vlastní]</i>	87

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 2 – Výcvik pracovníků soukromých bezpečnostních služeb.....</i>	<i>39</i>